

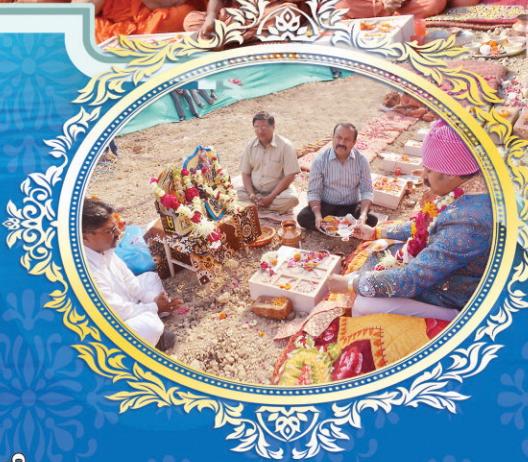
संप्रदायनो सर्वांगी विकास करतुं श्री स्वा. मंदिर - सरथारानु मुख्यपत्र

स्वामिनारायण चिंतन

पर्य :- १, अंक :- १२,
दिसेम्बर - २०१३

पे वर्ष लवाजम
३०.१५०/-

प.पू. सनातन ध.ध. १००८ श्री आचार्य श्री
आजेन्द्रप्रसादજ्ञ महाराजश्रीना दुडा आरीवाई उत्तम सुख आशाशी
महुवाने आंगणे गटपुरपति श्री गोपीनाथज्ञ महाराजा ताबानु
नूतन शिखरबघ्य श्री स्वामिनारायण मुख्य मंदिरो
'अंगल शिलान्यासविधि' करता प.पू. लालज्ञ महाराजश्री तथा
पू. वील भंतो, पंजामानश्रीओ. (ता. २५-११-२०१३)

૫.પૂ. ૬.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના દૃઢ આશીર્વાદ સહ આશાદી મહુવાને આંગણે પ.પૂ. લાવજી મહારાજશ્રી દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ નૂતન શિખરબદ્ધ
શ્રી સ્વામિનારાયણ મુખ્ય મંદિરનો 'મંગલ શિલાન્યાસ મહોત્સવ' તથા 'શ્રીમદ્ સત્તસંગિજીવન કથા પાસાયા' (તા. ૨૨ થી ૨૮-૧૧-૨૦૧૩)

૧. નૂતન શિખરબદ્ધ મંદિર શ્રી સ્વામિનારાયણ રોડ પર 'શ્રી સ્વામિનારાયણ ચોક'નું ઉદ્�ાટન કરતા પ.પૂ. લાવજી મહારાજશ્રી. ૨-૩. મહુવા મંદિરમાં નિવાસ કરીને સર્વસંગ કથા-વાતાનો આપીને સેવા કરતા પાર્ષ્વ જરૂરમંગળ ભગત તથા પાર્ષ્વ દો. સાગર ભગતને આશીર્વાદ આપતા પ.પૂ. લાવજી મહારાજશ્રી. ૪. ક્રીતન-ભાક્તિ સંધ્યા ક્રાયકમની દીવીરીનું વિમોચન પ.પૂ. લાવજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સંતો. ૫. નૂતન મંદિરની ભૂમિનો દસ્તાવેજ કરતા શ્રી ગોપીનાથજી ટ્રસ્ટ મંડળ અર્પણ કરતા પ.પૂ. લાવજી મહારાજશ્રી. ૬. મહોત્સવમાં ઉપસ્થિત ધામોધામથી પૂ. સંતો. ૭-૮-૯. શિલાન્યાસવિધિમાં ઉપયોગ લેવાવેલ તગારું, પાવડો અને નિકમના ચઢાવોનો લાભ લઈ એ પ્રાસાદિક વસ્તુઓને સ્વીકારતા યજમાન શ્રી મગનભાઈ તથા રમેશભાઈ ગોળવીયા - લેવાવદર તથા શ્રી નંદલાલભાઈ પાંડવ - સુરત. ૧૦-૧૧-૧૨. મહોત્સવનો લાભ લેવા પધારેલ વિશાળ સંખ્યામાં ભક્તજન સમૃદ્ધા.

પ.પૂ. ધ.કુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજાથી મહુવાને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના

દિવ્ય સાનિધ્યમાં યોજાયેલ કૃતુન શિખરબદ્ધ શ્રી સ્વામિનારાયણ મુખ્ય મંદિરનો

‘મંગલ શિલાન્યાસ મહોત્સવ’ તથા ‘શ્રીમદ્ સત્સંગિષ્ઠુવન કથા પારાયણ’ (તા. ૨૨ થી ૨૮-૧૧-૨૦૧૩)

૧. મહોત્સવનું દિપપાગળ્ય કરતા પૂ. સ્વામી તથા પૂ. એસ.પી. સ્વામીની વારે સંતો અને યજમાનશ્રીઓ. ૨. મહોત્સવમાં પદ્માર્થ પૂ. મનજભાપાનું સ્વાગત પૂ. સ્વામી. ૩. પૂ. સ્વામીનું સ્વાગત કરતા શ્રી પ્રસાદીભૂત શ્રી પીમનાથ મહાદેવના મંડળ શ્રી ભગત બાપુ - મહુવા. ૪-૫-૬. કથા અંતર્ગત શ્રી ધનશયામ મહોત્સવનું ઉજવણી કરતા પૂ. સંતો ભક્તો તથા આરતી ઉત્તરતા યજમાનશ્રીઓ. ૭. કથા અંતર્ગત ગાઠિ-પદ્ધાભિપેક પ્રસ્તુતે શાકોરજનો અભિપેક કરતા પૂ. સંતો તથા યજમાનશ્રીઓ. ૮. કથા અંતર્ગત અશ્રૂતોત્સવની આરતી ઉત્તરતા યજમાનશ્રીઓ. ૯. કથા દરમાન નિયત આરતીનો લાઘ લેતા યજમાન પરિવારના સ્વીભક્તો. ૧૦-૧૧. પૂ. સ્વામીનું પૂજન કરતા મહોત્સવા મુખ્ય યજમાનશ્રી વિનુભાઈ મિશ્શી પરિવાર. ૧૨. પ્રાભ્યાત લોક સાંદ્રિત્યકાર શ્રી માયાભઈ આઈરને સ્મૃતિચિહ્ન અર્પણ કરતા પૂ. સ્વામી. ૧૩. મહોત્સવ અંતર્ગત રચિ કાર્યક્રમમાં ક્રીતન ભક્તિન સંચાયાં અન્મોદ ખની તથા સ્વરિત શુદ્ધિ. ૧૪. પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના આશીર્વાદ મેળવતા બાળકલાકાર શ્રી અન્મોદ ખની તથા સ્વરિત શુદ્ધિ.

સ્વામિનારાયણ વિનિત, મીસેમ્બર - ૨૦૧૩ (૩)

આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત
સંમેલન - સરધાર

પ.પૂ. દ.બુ. આયાર્ય મહારાષ્ટ્રીના ડુડા આશીવાદ સહ આજાણી સરધાને આગળે પ.પૂ. લાલજી મહારાષ્ટ્રીના દિવ્ય સાનિયમા યોજાયેલ શ્રી સ્વામિનારાયણ સંસ્કૃત વિદ્યાપાઠિકાન્મણા પટોંગચામાં હિંદુવર્તીય ‘આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત મેળેન’ (તા. ર થી. ૮-૧૨-૨૦૧૩)

આ વિના સંબંધિતનો પ્રથમ દાર્શનિક આનંદચંદ્રપટેલનું ખ્રિસ્તી, પાણીયાંત્રિકાનાં સ્વામી જીએ વિનાનું સ્વામીપણ જીએ કર્તાનું આયુ હતું, સંમેળને સંગ્રહ કરીના અધ્યક્ષ અન્યથા ગે. શ્રી જગ્નાનાની તથા માલાંનાની શ્રી નાનીની પાઈ લોલી એની પા. ઇન્દૃજિત અગત, પા. સંદેખ અગત, પા. રાહુલ અગત પ્રથમ કહેત ઉકાલી અગતના શ્રીઓ, પરમ્પરા પરિવાર એની સંભેદની તે ખાલી સર્વાંગી વિનાને આપું માનું હોય.

ઃ પ્રસિદ્ધ કર્તા ઃ

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયસ્ય શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ
પીઠસ્થાન સંસ્થાન -વડતાલ વતી

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫.

ઃ પ્રકાશક/માલિક/તંત્રી ઃ સાધુ પતિતપાવનદાસજી
ઃ સંપાદક ઃ સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસજી(વેદાંતાચાય)

ઃ લેખન / સંકલન ઃ

સા ધુ અ મૃ ત સ્વ ૩ પ દા સ જુ
ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

ઃ લવાજમ દર અંગે ગ્રાહક પત્ર વ્યવહાર ઃ

'ચિંતન કાર્યાલય'

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫. ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧
Visit us : www.sardharkatha.net
www.swaminarayanvadtalgadi.org
E-mail :- sardharmandir@gmail.com

ઃ લવાજમ દર ઃ

બે વર્ષ: રૂ. ૧૬૦/-

પંચવાર્ષિક : રૂ. ૩૫૦/- • પચ્ચીસ વર્ષ : રૂ. ૭૫૦/-
પરદેશમાં લવાજમ : \$ 200 U.S.A., • £ 125 U.K.

સ્વામિનારાયણ ચિંતન

વર્ષ :- ૧ અંક :- ૧૨ તા. ૨૦-૧૨-૧૩

પ્રયોજક :- પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

સંપ્રદાયનો સર્વાંગી વિકાસ કરતું શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધારું
રજિસ્ટર્ડ મુખ્પત્ર ઈ.સ. ૨૦૦૫ના જૂન માસથી પ્રારંભયેલું,
દર માસની ૨૦ તારીખે પ્રકાશિત થતું, આપણા સમગ્ર કુટુંબ-પરિવારમાં
આનંદ અને સંકરણની સૌંદર્ય પ્રસરારે અને જીવનનું અનેણે ઘડતર કરતું સામ્રાધિક.

આનુકૂળમાણિકા

૧	મને હાલો છે સોરઠ દેશ : ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ	૦૫			
૨	સોરઠ તીર્થસ્થાન દર્શન	૧૦			
૧	સર્વોપરીધામ જૂનાગઢ	૧૨	૧૦ વંથલી	૨૨	
૨	વિરામસ્થાન લોધુપુર	૧૪	૧૧ અગતરાઈ	૨૩	
૩	દીક્ષાસ્થાન પીપલાણા	૧૫	૧૨ આખા	૨૪	
૪	ગાદીસ્થાન જેતપુર	૧૬	૧૩ માણાવદર	૨૫	
૫	મહામંત્ર પ્રાગટયધામ ફરેણી	૧૭	૧૪ મેધપુર	૨૬	
૬	આરતી-પરમહંસધામ કાલવાજી	૧૮	૧૫ મંદિરગ્રહણ સ્થાન-કરણીં જીળીયા	૨૭	
૭	સમાધિસ્થાન માંગરોળ	૧૯	૧૬ ગાડોદ	૨૮	
૮	તીર્થધામ સરધાર	૨૦	૧૭ ઉપલેટા	૨૯	
૯	મહારાસ સ્થાન પંચાળા	૨૧	૧૮ ધોરાજી	૩૦	
૩ સત્સંગ સમાચાર પત્રિકા...					
૩	- સ્વામી ધનયામદાસજી તથા શા. સ્વામી સર્વમંગલદાસજી તથા સાધુ ધર્મવહલભદાસજી				૩૧
૪	પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજીની કથાપારાયણોની તિથિ-તારીખ ૩૩				
	- સંકલિત				

દિંક્ય અમૃતવાણી

પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી-સરધાર
શ્રી વૃગેન્દ્રપસાદજી મહારાજાશીની નથી પૂર્વસ્વરૂપદાસજી શ્રીમુખ

હવે આપ માણો દુનિયાના ૫૨ દેશોમાં...

Online
www.lakshyatv.com

સમય : દરરોજ સવારે ૫.૩૦ થી ૭.૩૦ રાત્રે ૮.૦૦ થી ૧૧.૦૦

મને છાલો છે સોરઠ દેશ

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસજી ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

આદિયુગના મનુ રાજાના ત્રીજા પુત્ર શર્યાતિ રાજાના ચાર પુત્રો માંદેના આનર્ત નામના ચોથા પુત્ર રાજ્ય નહી સ્વીકારતા તપ કરવા ચાલ્યા ગયા. આંતરિક વૃત્તિ સ્થિર કરી ભગવાનમાં જોડી દીધી ઘણા લાંબા સમયના તપથી પ્રસત્ત થઈને ભગવાને તેને દિવ્ય દર્શન આપ્યા. આનર્તને ભૌતિક શરીર છોડાવી ધામમાં પોતાની ચરણસેવામાં રાખ્યા.

એક દિવસ શ્રી વિષ્ણુ ભગવાને તેને એક મણિ આપતા આજ્ઞા કરી : “હે આનર્ત ! તું મારો ખરો ભક્ત છે. લે આ મણિ અને પૃથ્વી પર તે જે જગ્યાએ તપ કર્યું, ત્યાં સમુદ્રમાં આ મણિ મૂકજે. આ મણિનો વિસ્તાર વધતો જગ્યે અને સમુદ્રમાં પૃથ્વીની રચના થશે. આ મણિનું નામ ‘સુરાષ્ટ્રમણિ’ છે માટે તે પ્રદેશ ‘સુરાષ્ટ્ર’ નામે વિખ્યાત થશે. વળી, પૃથ્વી ઉપર હું કૃષ્ણાવતાર લઈશ ત્યારે આ પ્રદેશમાં હું મારી નગરી વસાવીશે.”

સુરાષ્ટ્રનું પૌરાણિક નામ ‘સુરાષ્ટ્ર’ હતું. આ સુરાષ્ટ્રનું મધ્યબિદ્ધ ‘જીણદુર્ગ’ અર્થાતું જૂનાગઢ હતું અને પ્રેરણાસ્થાન ‘સોમતીર્થ’ અર્થાતું સોમનાથ હતું. ‘જીણદુર્ગ’થી ‘સોમતીર્થ’ સુધીની યાત્રા પ્રાચીન સમયથી થયા કરતી હતી. વિસ્તાર પ્રમાણે આ યાત્રા ૧૦૦ ડિલોમીટરની હતી. એના આસપાસના પ્રદેશનાં નાઘર, ઘેડ અને હાલાર જેવા પ્રદેશ નામો હતાં, જેમાં જુદા જુદા અવતારોએ જેમ અનેક લીલાઓ કરી છે તેમ ભગવાન શ્રી

સ્વામિનારાયણને પણ અનેક લીલાઓ કરી છે. ભક્તોનું કલ્યાણ કરતાં કરતાં મંદિરોનું નિર્માણ કરી, વિવિધ નામધારી મૂર્તિઓનું સ્થાપન કરી, એમની પ્રતિજ્ઞા સ્વહસે કરી છે. શ્રી રાધારમણાઠેવની પ્રતિજ્ઞા પણ ભગવાન શ્રીહરિએ જૂનાગઢમાં કરીને હરિભક્તોને રાજ કર્યા છે. આ ‘સુરાષ્ટ્ર’ પ્રદેશ સમયાંતરે ‘સોરઠ’ તરીકે ઓળખાયો અર્થાતું ‘સુરાષ્ટ્ર’ શબ્દ પરથી ‘સોરઠ’ શબ્દની વ્યુત્પત્તિ થઈ છે.

સોરઠ ભૂમિમાં અવતારોનાં, મહાપુરુષોનાં અનેક પવિત્ર સ્થાનો પ્રાચીન કાળથી જ છે. વિશ્વનું સવપ્રેથમ જ્યોતિર્લિંગ - સોમનાથ મહાઠેવ, ભગવાન શ્રીકૃષ્ણાયંત્રાનું દેહોત્સર્ગ સ્થળ - પ્રભાસપાટણ, વામન ભગવાનની વિચરણ ભૂમિ એ સોરઠ ભૂમિ છે. ગિરનારની આસપાસ ભક્તો, ઋષિઓ, સિદ્ધોના આશ્રમો, પવિત્ર તીર્થો, દેવમંદિરો આવેલા છે. એ બધા સુખ અને શાંતિપ્રદ સ્થાનોથી સોરઠ ભૂમિનો મહિમા અપૂર્વ છે. આ ભૂમિમાં અનેક સિદ્ધો, યોગીઓ, ભક્તો થયા છે કે જેની યશોગાથા અત્યારે પણ સમાજમાં ગવાય છે. ઉદ્ધવ સંપ્રદાયના આધસ્થાપક, શ્રીકૃષ્ણાભક્ત ઉદ્ધવના અવતારરૂપ મનાતા શ્રી રામાનંદ સ્વામી પોતાની જન્મભૂમિ અયોધ્યાથી નીકળીને તીર્થયાત્રા કરતા કરતા સિદ્ધ્યોગી શ્રી આત્માનંદ સ્વામીને મળ્યા. આ આત્માનંદ સ્વામી સોરઠના મહાન સિદ્ધ-પુરાષ હતા. તેમણે પોતાના ઐશ્વર્યથી

રામાનંદ સ્વામીએ પ્રભાવિત કર્યા. પરંતુ આત્માનંદ સ્વામીએ ભગવાન તેજસ્વરૂપ નિરાકાર છે તેવું વર્ષાવતા રામાનંદ સ્વામી ત્યાંથી નીકળી દક્ષિણા દેશના શ્રી રામાનુજાર્થાય પાસે દીક્ષા ગ્રહણ કરી પ્રત્યક્ષ શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનના દર્શન કરી સમગ્ર ભારતની પદ્યાત્રા કરી. તે તે પ્રદેશના માનવ સ્વભાવ અને રીતભાત, સદાચાર વગેરેની જ્ઞાતમાહિતી મેળવી સોરઠ ભૂમિ જેવો પ્રદેશ, સરળ સ્વભાવનો હેવી મુમુક્ષુ સમાજ જ્યા અધિક પ્રમાણમાં રહેતો હોય તેવો બીજે ક્યાંય જોવા ન મળ્યો એટલે ફરીવાર સોરઠ આવીને પદ્ધિમ સાગરના તત્ત્વપર વિરાજતા સોમનાથ મહાદેવના પવિત્ર પ્રભાસક્ષેત્રમાં આવેલ, લોમશ ઋગ્નિના આશ્રમથી પવિત્ર સોરઠના લોજ (લોજ) ગામમાં સર્વપ્રથમ પોતાના સંપ્રદાયનો મુખ્ય આશ્રમ સ્થાપ્યો. આ રીતે જે માત્ર સવા બસો જ વર્ષમાં સમગ્ર ભારતની અંદર ફેલાયેલ છે અને સાગરની પેલી પાર ધીમે ધીમે સારાયે વિશ્વમાં પ્રસરી રહેલ છે, એવા આ શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનું ઉદ્ભવસ્થાન સર્વપ્રથમ સોરઠ ભૂમિ છે.

સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ અનેક શિષ્યો, આશ્રમો વગેરે કરી મુમુક્ષુજીનોને કલ્યાણના માર્ગ તરફ વાળ્યા હતા. તેમજ જનસમાજના કલ્યાણ માટે અનેક જગ્યાએ સદાક્રતો ચાલુ કર્યા હતા. જેની નોંધ લેતા સ.ગુ. શ્રી નિષ્ઠુળાનંદ સ્વામી લખે છે કે:-

‘એમ સદાપ્રત બાંધ્યા બહુ રે, તેણ ગામ તણાં નામ કહું રે; લોજ માંગરોળ અગત્રાઈ રે, સદાપ્રત માણાવદર માઈ રે. મેધપુર ધોરાજુ સાંકળી રે, અશ આપે ભાડેરમાં વળી રે; જમવાળી ને નવેનગર રે, બાહ્યાણ લેખ ત્યાં લોજન કરે રે. ફણોણીને જાણો જેતપર રે, જમે જન સરધાર સુંદર રે; કોટંક ગટંક કારિયાણી રે, જમી ભોળે જે જે જન વાણી રે. માણેકવાડાને મેથાણ માઈ રે, જેતલપુર શ્રીનગર ત્યાંઈ રે; એહ આદિ ગામે આપે અશ રે, જેહ જમે તે થાય પાવન રે.’

(પુરુષોત્તમ પ્રકાશ)

આમ, સોરઠ પ્રદેશના લોજ, માંગરોળ, અગત્રાઈ, માણાવદર, મેધપુર, ધોરાજુ, સાંકળી, ભાડેર, ફરેણી, જેતપુર અને સરધાર વગેરે અનેક ગામોમાં સદાક્રતો ખોલ્યા હતા.

સોરઠીજનોના સદ્ગુરોને બિરદાવતાં સ.ગુ. શ્રી નિષ્ઠુળાનંદ સ્વામી લખે છે:-

‘સોરઠના સત્સંગી જેહ, અતિ નિર્મિણ કોમળ તેદ; નહિ છળ કપટ લગાર, બહુ વિશ્વાસી છે નરનાર. ધાંધું નહિં ડા’પણ ચતુરાઈ, નિશ્ચય પ્રભુનો પર્વત પ્રાઈ; જે’દિના એને સ્વામી મહ્યા છે, તે’દિના સર્વે સંશય ટઠ્યા છે. નિરૂપ્યાન નરને નારી, એક એકથી સમજણે ભારી; હેવા જન થોડા મળે જોતે, જેને મહ્યા રામાનંદ પોતે.’

(ભક્તિચિત્તામણિ : પ્ર.૭૫)

સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ પોતાના પ્રત્યે વિશ્વાસપૂર્વક

ગુરુભાવ રાખી તેમની આજામાં રહેનાર સોરઠના અનેક બાઈ-બાઈઓને પોતાના બ્રહ્મવર્યસ્વના પ્રભાવથી બ્રહ્મનિષ બનાવી દીધા હતા. રામાનંદ સ્વામીનો મુખ્ય આશ્રમ સોરઠમાં જ હતો અને તેના નાના પેટા આશ્રમો કચ્છ, ગુજરાત, જાલાવાડ વગેરે પ્રદેશોમાં હતા.

આ જ સોરઠ પ્રદેશમાં અર્વાચીન સત્સંગના બીજ સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ ઉદ્ભવ સંપ્રદાયની સ્થાપના કરી રોણ્યા હતા. મહાપ્રભુ નીલકંઠ વર્ણી અને રામાનંદ સ્વામીનું મિલન થયું, જેતપુરમાં શ્રી સહજાનંદ સ્વામીને ધર્મધુરા સૌંપી રામાનંદ સ્વામી ધામમાં સિધાવ્યા. ત્યારબાદ ભગવાન શ્રી સહજાનંદ સ્વામીએ પોતાના અનાદિ સિદ્ધ - શ્રી સ્વામિનારાયણ નામથી સત્સંગનું પ્રવર્તન શરૂ કર્યું. તેથી ઉદ્ભવ સંપ્રદાય ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય’ તરીકે સુપ્રસિદ્ધ થયો.

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સોરઠની પુણ્ય ભૂમિમાં...

સ.ગુ. શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ પોતાના સંપ્રદાયના શ્રીગાણેશ સોરઠમાંથી જ કર્યા, તો એમના અનુગામી શ્રી સહજાનંદ સ્વામીએ પણ સદાચાર, ભક્તિ અને ચયત્કારપૂર્ણ ધર્મભ્રાણના શુભ કાર્યની શુભ શરૂઆત સોરઠમાંથી જ કરી છે. ભગવાન શ્રીહરિએ છઘેયામાં જનમ ધારણા કરી ૧૧ વર્ષની નાની ઉમરે ઘરનો ત્યાગ કરી તપ:પૂર્ણ ભારત ભરમાં વનવિચરણ કર્યું. આમ સતત સત વર્ષ સુધી તીર્થયાત્રામાં વિચરણ કર્યું, તે દરમ્યાન ઘણા સિદ્ધો, તપસ્વીઓ, મોટા મોટા રાજીઓ વગેરેનો પ્રસંગ થયો. ઇતાં તેમાં ક્યાંય ન રોકાતા સોરઠની પવિત્ર ભૂમિ ઉપર લોજ ગામે રામાનંદ સ્વામીના શિષ્યોને સાધુગુણસંપત્ત, સરળ સ્વભાવ યુક્ત જોતાની સાથે ત્યાં યાત્રાની પૂણ્યાંહુતિ કરી. લોજાના રહી સર્વકારણાના કારણ એવા શ્રીજમહારાજ આશ્રમની નાનામાં નાની દરેક પ્રકારની સેવા કરી છે. ગામમાં ઘરે ઘરે ફરી સદાક્રત માટે અન્નાની ઝોળી માગી છે. આશ્રમ માટે બળતણ-ઈંધણ લેવાની સેવા પોતે કરી છે.

આમ, શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામી સાથે ગામડામાં અનન્દના સદાક્રતો માટે વિચર્યા છે. અને નીલકંઠ વર્ણીએ નિવૃત્તિમાર્ગમાં રહીને પણ જનતા જનાર્દનની સેવા કરવી તથા મુમુક્ષુને ધર્મ તરફ વાગવાની શુભ શરૂઆત સોરઠમાંથી જ કરી છે. તેમજ બાઈ-બાઈઓની લેગી થતી સભાઓ જુદી કરી અને ગોખલો બંધ કરાવ્યો તે પણ સોરઠની ભૂમિ પર જ.

ઉદ્ભવ સંપ્રદાયના સ્થાપક એવા શ્રી રામાનંદ સ્વામી અને મહાપ્રભુ શ્રી નીલકંઠ વર્ણી (ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ)નો પ્રથમ મેળાપ પણ સોરઠના પીપલાણા ગામે થયો છે. અને ત્યાં જ શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ શ્રી નીલકંઠ વર્ણીને દીક્ષા આપીને ‘સહજાનંદ સ્વામી’ અને ‘નારાયણમુનિ’ એવાં બે નામ ધરાવ્યાં. તેમજ સોરઠના મધ્યે આવેલ જેતપુરમાં સ.ગુ. શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ સંપ્રદાયના ગુરુપદે ભગવાન શ્રી સહજાનંદ સ્વામીને નિયુક્ત કર્યા છે. આ ઘોર કણિયુગમાં વહેમ, અંધશ્વરામાં ઘસડાતા

માનવસમાજને દુઃખો, રોગો અને વિપિત્તિઓમાંથી છૂટવા માટે તથા શાશ્વત સુખ મેળવવા માટે સહજાનંદ સ્વામીએ સોરઠ ભૂમિના ફરેણી ગામમાં પોતાના ગુરુ અંતર્ધાન થયા બાદ સંતોહરિભક્તનોની પ્રથમ વિશાળ સભામાં ચયતકારપૂર્ણ મંગલકારી અઘડારી ‘સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્રનું પ્રદાન સમગ્ર જગતને કરેલ છે. શ્રીજમહારાજને પણ સોરઠના સત્સંગ પરત્વે વિશેષ સ્નેહ હતો, શ્રીહરિને પોતે જ કહ્યું છે : ‘મને વહાલો છે સોરઠ દેશ, દિવ્ય રૂપે રહીશ હંમેશા.’ (શ્રીહરિલીલામૃત : ૬/૧૮/૫૮)

સ.ગુ. શ્રી આધારાનંદ સ્વામી ‘શ્રીહરિચરિત્રામૃત સાગર’ ગ્રંથમાં સોરઠના સત્સંગીઓ વિશે લખે છે :

“સોરઠમાં જીજાભાઈના જેવા અપાર હરિભક્તો હતા. પર્વતભાઈ તો વિશેષ હતા. રાજાભાઈ અને ભીમભાઈ સારા હરિભક્ત હતા. જેઠા મેર, ગોરધનભાઈ શેઠ અને હીરા ઠક્કર એ બધા શ્રીહરિમાં અવિચન પ્રેમવાળા ભક્ત હતા. માણાવદરમાં જેટલા કણબી હરિભક્ત હતા તેઓ તો બધા સત્સંગની મૂર્તિ જેવા હતા. તેઓ બધા સત્સંગને મુખ્ય રાખીને સંસારનું કામ કરતા હતા. કામકાજ કરતા હોય ત્યારે પણ ‘સ્વામિનારાયણ’ નામને ક્યારેય ભૂલતા નહિ. સોરઠના સત્સંગી જેટલા બાઈ-ભાઈ હતા તે બધા સત્સંગના સંભરૂપ હતા. તેઓ ક્યારેય કોઈના કણ્યામાં આવતા નહિ. શ્રીહરિ જેવું આજીવચન કહે તે રીતે તેઓ બધા પ્રેમથી રહેતા. બાઈ-ભાઈ બધા જ ભક્તો નિષ્કામ વ્રત પાળવામાં તો વજના સમાન ઢબ હતા. ગૃહસ્થના જે ધર્મનિયમ કહ્યા છે તેને તત્પરતાથી પાળતા હતા. ઘર વ્યવહારમાં ચાહે તેવી હાણા-વૃદ્ધિ થાય પણ તેનો મનમાં હરખ-શોક કરતા નહિ. તે ઘરસંસારમાં પણ મહેમાન થઈને રહેતા અને કદાચ કોઈનો વિયોગ થાય, તો પણ તેને તેઓ ગણકારતા નહિ. શ્રીહરિનો અને સત્સંગનો સંબંધ રાખતા. દેહનો બધો સંબંધ દૂર રાખતા હતા. તેઓ બધા ગૃહસ્થાશ્રમી હતા છતાં યોગી થઈને રહેતા હતા. ધ્યાન અને ધારણા વિના કોઈ રહેતા નહિ. બાઈ-ભાઈ બધા જ હરિભક્તો મૂર્તિમાં રહીને જ બધું ધરનું કામકાજ કરતા હતા. કોઈ ગાળ દે કે મારે, એવું વચન મુખથી

ક્યારેય બોલતા નહિ. કોઈની સાથે વિરોધ થાય કે વેર બંધાય એવી કિયામાં ક્યારેય ચિત્તને જવા દેતા જ નહિ. ખાનપાન નિમિત્તના બધા કલેશોને તજી દેતા અને સત્સંગમાં જ હેત રાખતા હતા. તેમણે તન-મન અને ધન સત્સંગને માટે જ અર્પજા કરી રાખ્યા હતા. પણ, વાહન કે બેતીમાં તેમને આસક્તિ ન હતી.

જે પદાર્થ સત્સંગના ઉપયોગમાં ન આવે તેને તેઓ કુસંગ સમજતા. એટલે જે અત્ર-વલ્લ કે આભૂત્પણ વગેરે કોઈપણ પદાર્થ કુસંગરૂપ થાય તો તેને તે ભક્તો ભોગવતા-વાપરતા નહિ. એવા જે સોરઠ દેશના હરિભક્તો હતા. તેના દર્શન કરાવવા માટે શ્રીહરિને બીજા દેશના બધા હરિભક્તોને પ્રેમથી બોલાવ્યા હતા.”

(શ્રીહરિચરિત્રામૃત સાગર : ૧૧/૪૬)

આ પવિત્ર ભૂમિના ભક્તજનો પણ ભગવાન શ્રીહરિને અતિ વાલા હતા. તથી તો સ.ગુ. શ્રી નિષ્કૃતાનંદ સ્વામી લખે છે : ‘સાંભળો સત્સંગી સૌરઠી, તમે સહુ સુખી છો સાર્વ પઢી. અમે ફરિયે છીએ દેશ સહુ, પણ તમે વાલા મને બહુ.’

(શ્રી ભક્ત ચિંતામણી : ૭૫)

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

‘વળી દેશમાં સારા સત્સંગી રે, જેની પીત પ્રલુમાં અબંગી રે. સ્વામી રામાનંદજીના શિષ્ય રે, હેઠે હજે છે હેમેશા રે; સહુ સિદ્ધ સમાધિ સંપદ્ધ રે, અતિ અનધ જાણો એ જન રે. વળી આવી અમે એહ દેશ રે, રહી ગયા વરણિને વેષ રે; જેઈ પવિત્ર દેશ પાવન રે, ઘણું ઘણું માની ગયું મન રે.’

(શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રકાશ : ૩૧)

આ પરથી ભગવાન શ્રીહરિના જીવનમાં સોરઠ ભૂમિની મહત્વવંતતા ગણાવી શકાય છે. સોરઠ ભૂમિમાં શ્રીજમહારાજે પોતાની સુદીધ તીર્થયાત્રાનું સમાપન કર્યું, અહિ જ રામાનંદ સ્વામી સાથે તેઓશ્રીનો પ્રથમ મેળાપ થયો. અહિ જ રામાનંદ સ્વામી દ્વારા શ્રીજમહારાજને દીક્ષા આપવામાં આવી છે. સોરઠમાં જ સંપ્રદાયની ધર્મધુરા સંભાળી છે. અહિ જ એકી સાથે ૫૦૦ પરમહંસોને દીક્ષા આપી છે, અહિ એકી સાથે અનેક જીવોને સમાધિ પણ કરાવી છે. અનેક સ્થળે વિવિધ ઉત્સવો કર્યા છે.

સોરઠના સુવર્ણ પ્રસંગો

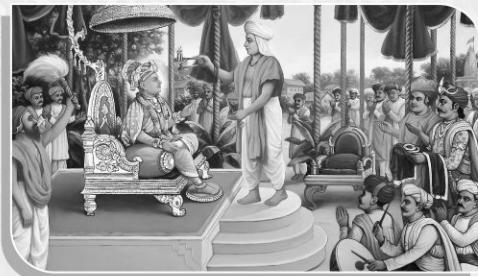
સંવાત	માસ	તિથિ	પ્રસંગસ્થળ
૧૮૫૫	-	-	સૌપ્રથમવાર નીલકંઠ વણીનો સોરઠમાં પ્રવેશ....તુલસીશયામાદિ પંચતીર્થી
૧૮૫૬	શ્રાવણ	સુદ-૧૦	ગિરનાર આરોહણ...જૂનાગઢ
૧૮૫૭	શ્રાવણ	વદ-૬	મુક્તાનંદ સ્વામી અને નીલકંઠવણીનું પ્રથમ મિલન.લોજ
૧૮૫૮	કાગળા	વદ-૫	સદગુરુ શ્રી રામાનંદ સ્વામીને પત્ર લખ્યો.લોજ
૧૮૫૯	જેઠ	વદ-૧૨	રામાનંદ સ્વામી અને નીલકંઠવણીનું પ્રથમ મિલન.પીપલાણા
૧૮૫૦	કારતક	સુદ-૧૧	નીલકંઠવણીએ રામાનંદ સ્વામી પાસે દીક્ષા લીધી.પીપલાણા
૧૮૫૮	આસો	વદ-૧	સહજાનંદ સ્વામીને ધર્મધુરા સૌંપવાનો નિર્ણય કર્યો.જેતપુર
૧૮૫૯	કારતક	સુદ-૧૧	રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને ધર્મધુરા આપી.જેતપુર

૧૮૫૮	માગશર	સુદ-૧૩	રામાનંદ સ્વામીનો અક્ષરવાસ.ફરેણી
૧૮૫૮	માગશર	વદ-૧૧	સ્વામિનારાયણ મહામંત્રનું પ્રથમ ભજન શરૂ કરાવ્યું.ફરેણી
૧૮૫૮	માગશર	વદ	ધોરાજીમાં સમાધિ કરાવેલ છે. ધોરાજી
૧૮૫૮	પોષ		પ્રથમવાર આબાલ-વૃદ્ધ માનવી, પશુ-પંખીઓને સમાધિ. સોરઠ ભૂમિ
૧૮૫૮	જેઠ	સુદ-૧૧	સર્વજન ઉપયોગી વાવનો જીર્ણોદ્વાર. માંગરોળ
૧૮૫૮	શ્રાવણ	વદ-૮	જન્માષ્ટમીનો પ્રથમ ઉત્સવ. માંગરોળ
૧૮૫૮	કારતક	સુદ-૧	ધર્મધૂરા સ્વીકાર્યાં પછી સૌપ્રથમવાર અન્નકૂટોટ્સવ ઉજવણી. લોજ
૧૮૫૮	-	-	યમપુરીમાં અસંખ્ય જીવનો ઉદ્ઘાર. કાલવાણી
૧૮૫૮	કારતક	સુદ-૧૦	મુક્તાનંદ સ્વામીએ મહારાજીનો પ્રથમ આરતી ઉતારી. કાલવાણી
૧૮૫૮	કારતક	સુદ-૧૨	એક સાથે બે ગામમાં, બે સ્વરૂપે દર્શન. આખા-પીપલાણા
૧૮૫૮	માગશર	સુદ-૧૩	રામાનંદસ્વામી ધામમાં સિધાવ્યા તેનું એક વર્ષ પૂર્ણ થતા વર્ષી વાળી. સરધાર
૧૮૫૮	મહા	સુદ-૧૫	પ્રથમ વિષ્ણુયાગ - ઓળિત તીરે. (મહા સુદ-૧૫ થી જેઠ સુદ-૧૧ સુધી) આખા-પીપલાણા
૧૮૬૨			સ. ગુ. શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામીને દીક્ષા આપી. મેધપુર
૧૮૬૧	શ્રાવણ	વદ-૭	સરોવરમાં રહેલા હજારો માછલાંઓને સમાધિ. સરધાર
૧૮૬૧	-	-	પ્રથમવાર સર્વોપરિતાની વાત. સરધાર
૧૮૬૩	-	-	૫૦૦ પરમહંસોને દીક્ષા. કાલવાણી
૧૮૭૦	ભાડરવા	વદ-૧	વરજંગ જાળિયામાં મંદવાડ ગ્રહણલીલા. વરજંગ જાળિયા
૧૮૭૭	ફાગણ	સુદ-૪	પંચાણમાં વચનામૃતનો પ્રારંભ. પંચાણ
૧૮૭૭	ફાગણ	વદ-૧	તિલક-ચાંદલો પ્રવર્તાયો. પંચાણ
૧૮૭૮	ફાગણ	સુદ-૧૫	ઐતિહાસિક મહારાસ. પંચાણ
૧૮૮૨	વેશાખ	સુદ-૩	ગોપાળાનંદ સ્વામીના હસ્તે શિખરબધ્ય મંદિરનું ખાતમુહૂર્ત. જૂનાગઢ
૧૮૮૪	વેશાખ	વદ-૨	શિખરબધ્ય મંદિરમાં દેવોની સ્વહસ્તે પ્રતિષ્ઠા. જૂનાગઢ
૧૮૮૬	ફાગણ	સુદ-૫	અંગ્રેજ ગવર્નર સર માલકમ સાથે મુલાકાત અને શિક્ષાપત્રી અર્પણ. રાજકોટ

લોજની વાવે શ્રી નીલકંઠ વર્ણી

પીપલાણામાં શ્રી નીલકંઠ વર્ણી તથા સદગુરુવ્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીનો પ્રથમ મેળાપ

જેતપુરમાં ધર્મધૂરા સ્વીકારતા શ્રી સહજાનંદ સ્વામી

પંચાણ રાસ

સોરઠ તીર્થસ્થાન દર્શાન

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના સોરઠ સત્સંગ વિચરણના પ્રાસાદિક તીર્થસ્થાનોની દર્શનયાત્રા

સંતો-વિભૂતિઓ અને અવતારોની પુષ્ટયભૂમિ ભારતમાં સદાવત ચલાવ્યા, સતીપ્રથા અને બાળકીને દૂધપીતી કરવાના પૂર્ણ પુરુષોત્તમ સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સં. કુરીવાજો બંધ કરાવ્યા, વહેમ અને અંધશ્રદ્ધા દૂર કરી શ્રદ્ધા અને ૧૮૭૭ના ચૈત્ર સુદ - નવમીએ અયોધ્યા પાસે છિપેયા ગામમાં ભક્તિસભર શુદ્ધ ઉપાસનાનો માર્ગ ચીંધ્યો. માણકી ઘોડી પ્રગટ થયા. સાત વર્ષની કુમળીવયે વેદ, ઉપનિષદ આદિ ઉપર અસવાર થઈ ઘરોઘર ઘૂમીને ભગવાન શ્રી શાસ્ત્રોમાં પારંગત થયા. બાળપણમાં જ ધર્મ, જ્ઞાન, વૈરાગ્ય અને સ્વામિનારાયણો આબાલ-વૃદ્ધ સહુના દુઃખ-દર્દ દૂર કર્યા.

ભક્તિના અતિ ઉચ્ચ આદર્શો સ્થાપિત કરી દીધા. અગિયાર વર્ષ ગૃહાત્યાગ કરી હિમાલયની વાટ લીધી, એકલા ઉધારે પગે ક્રોધીનભર આદરેલી ૧૨૦૦૦ હજારથી વધારે કિલોમીટર લાંબી એ કલ્યાણયાત્રા દરમ્યાન મહાપ્રભુ શ્રીહરિએ સમગ્ર ભારતને પોતાના પ્રેમ અને કરુણાના આશ્રેષમાં સમાવી લીધું. માર્ગમાં આવેલા અનેક તીર્થોને તીર્થત્વ આપ્યું, અનેક મુમુક્ષુ જીવાત્માઓને ભવાટવીમાંથી મુક્ત કર્યા. ગુજરાતમાં આવી સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીનો પ્રથમ મેળાપ થયો, મહાપ્રભુએ મહાદીક્ષા ગ્રહણ કરી, સંપ્રદાયની ધર્મધૂરા સ્વીકારી, અનંત ઐશ્વર્યો બતાવી અસંખ્ય મુમુક્ષુ જીવાત્માઓને સમાધિઓ કરાવી તેમજ મંગલકારી ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્ર પ્રગટ કરીને જીવોને પોતાના પૂર્ણ પુરુષોત્તમપણાનો નિશ્ચય કરાવીને મંદિર, શાસ્ત્રો, આચાર્ય, સંત અને હરિભક્તોની પરંપરા સ્થાપી. તેમજ ઉત્સવોની સનાતન હોય કે ખાંડિયો, પીપલાણાનો સંધાર્ણ વડ હોય કે ઓઝાત નદી, પરંપરાને પુનર્જીવિત કરી. કુવા-તળાવ અને વાવ બંધાવ્યા, જેતપુરનું ગાદીસ્થાન હોય કે ભાડર નદી, ફરેણીમાં રામાનંદ

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના ચરણરજીથી પાવન બનેલી ગુજરાતના સેંકડો ગામોની શેરીઓ અને ગલીઓ આજે પડ્યા તેઓની અનેક કલ્યાણકારી અને દિવ્યલીલાઓની સ્મૃતિઓનો અણમોલ ખજાનો ધરાવે છે. આજે પરબ્રહ્મ પૂર્ણ પુરુષોત્તમનારાયણના અસ્તિત્વની નકર સાભિતોઓ ત્યાં અસ્તિત્વમાં છે. પૂર્ણ પુરુષોત્તમ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ આ બ્રહ્માંડમાં પહેલીવાર પધાર્યા અને નાત-જાત ઊંચ-નીચ કે પાત્ર-કૃપાત્ર જોવા રવા નહિ. યેન-કેન પ્રકારે જે કોઈ જ્યાટામાં આવતા ગયા તે સૌને પોતાનો સંબંધ આપતા ગયા. સ્થૂળ અને જડ સંબંધમાં આવ્યા તેને તીર્થત્વ પ્રદાન કર્યું - પછી તે દાદાનો દરબાર હોય કે ઘેલાનો ખળખળીયો, લીબતરું હોય કે લક્ષ્મીવાતીનો ઝીજડો, ગંગાજળીયો કૂવો હોય કે પછી રાધાવાવ. જૂનાગઢનો ગિરનાર હોય કે રાધાડેરી, લોજની વાવ હરિભક્તોની પરંપરા સ્થાપી. રાધાવાવાની સનાતન હોય કે ખાંડિયો, પીપલાણાનો સંધાર્ણ વડ હોય કે ઓઝાત નદી, ફરેણીમાં રામાનંદ

સ્વામીની તિરોધાનલીલા હોય કે સંપ્રદાયની પ્રથમ ધર્મસભા, કાલવાણીમાં સંપ્રદાયની સૌપ્રથમ આરતીની શરૂઆત હોય કે પાંચસો પરમહંસ દીક્ષા, માંગરોળમાં અદ્ભુત સમાધિ પ્રકરણ હોય કે પુર્ખદોલોત્સવ, સરધારમાં માધલાંઓને સમાધિ હોય કે માંકડને દિવ્યગતિ, પંચાળાનો મહારાસ હોય કે શેલાશલીલા, વંથલીમાં સૂર્યદૂરીમાં સ્નાન કરતા હોય કે અગત્રાઈમાં ધોળિયા આંબા નીચેની સભા હોય, આખામાં સાકરી ભેંસનું દૂધ પીતા હોય, માણાવદરમાં મયારાય ભડની વાતીમાં રહેલો બાજરો લાગતા હોય, મેધપુરમાં છ મહિના સુધી બ્રાહ્મણોની ચોર્યાંશી કરતા હોય, વરજંગ જાળિયામાં મંદ્વાડ ગ્રહણ કરીને વેણુ નદીના પાણીના ૧૦૦ બેડાથી સ્નાન કરતા હોય, ગણોદમાં આસોપાલવની ડાણીએ હિંડોળો બાંધીને ઝૂલતા હોય,

૧ સર્વોપરીધામ જૂનાગઢ

૨ વિરામસ્થાન લોજપુર

૩ દીક્ષાસ્થાન પીપલાણા

૪ ગાદીસ્થાન જેતપુર

૫ મહામંત્ર પ્રાગટ્યધામ ફરેણી

૬ આરતી-પરમહંસધામ કાલવાણી

૭ સમાધિસ્થાન માંગરોળ

૮ તીર્થધામ સરધાર

૯ મહારાસ સ્થાન પંચાળ

૧૦ વંથલી

૧૧ અગતરાઈ

૧૨ આખા

૧૩ માણાવદર

૧૪ મેધપુર

૧૫ મંદ્વાડગ્રહણ સ્થાન-વરજંગ જાળિયા

૧૬ ગણોદ

૧૭ ઉપલેટા

૧૮ ધોરાજ

ઉપલેટામાં મલાઈ ડોસીને ઘેર કોઠાલામાંથી જાતે દૂધ લઈ જમતા હોય, ધોરાજમાં લાલવડ નીચે કુલ-દોલોત્સવ કરતા હોય.

જો કે કેટલાક પ્રસાદિસ્થાનો અને પ્રાસાદિક વસ્તુઓ કાળના ગર્ભમાં વિલીન થઈ ચૂકી છે. પરંતુ આજે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની સદેહે ઉપસ્થિતિ અને અલૌકિક લીલાઓના સાક્ષીસમાં જે સ્થાન અને વસ્તુઓ હ્યાત છે તેઓના દસ્તાવેજુકરણ દ્વારા ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની સ્મૃતિઓને ચિરસ્થાયી બનાવવા સોરઠ પ્રદેશના પ્રાસાદિક તીર્થસ્થાનોની સંક્ષિમ દર્શનયાત્રા એક અનેરું અલૌકિક સ્મૃતિ સાથે કરાવવાનો નિર્મળ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

નોંધ : સોરઠ મહિમા તથા તીર્થસ્થાન દર્શનની સવિસ્તાર સાથે પુસ્તિકા જૂનાગઢ મહોત્સવમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે.

‘સોરકદેશ સોહામણો, ગટ જૂનો ગિરનાર;
સાવજડાં સેંજળ પીથે, જેના નમણા નર ને નાર.’

માત્ર ગુજરાત - સૌરાષ્ટ્રનાં જ નહિ, ભારત દેશનાં તમામ પ્રાચીનતમ નગરોમાં પણ એતિહાસિકતાના સંદર્ભમાં જૂનાગઢનું મહત્વનું સ્થાન રહેતું આવ્યું છે. જૂનાગઢ અને ગિરનાર વિષે ખૂબ કહેવાયું છે.

રેવતાચલની પવિત્ર તળેટીમાં આવેલું જૂનાગઢ પ્રાચીનકાળથી જ પોતાની પવિત્રતા માટે જાણીનું છે. રેવતાચલ જે અનેક મહાપુરુષો તપસ્વીઓ જોગી અને જતિઓની સાધનાની સાખ પૂરે છે. ઈ.સ. પૂર્વે ચોથા સૈકામાં તો આ શહેરનું નામ ‘ગિરિનગર’ હતું તેવું વિદ્ધાનો અને ઈતિહાસવિદોનું કહેવું છે. ગિરનાર પર્વતનું વેદકાલીન નામ ‘ભજજવંત’ હતું, પરંતુ ‘ગિરિનગર’ શબ્દ જતે દિવસે ‘ગિરનાર’ બની ગયો અને નામ પર્વતને લાગી ગયું. એક અંદ્રી વાત પણ પ્રસિદ્ધ છે કે ભગવાન શ્રીકૃષ્ણયંત્રજ્ઞાન મોટાભાઈ શ્રી બલદેવજ્ઞાન પણી રેવતીના પિતાશ્રી રેવતરાજના નામ ઉપરથી આ પર્વત ‘રેવતાચલ’ના નામથી પણ ઓળખાતો હતો.

જીર્ણહુર્ગ - જૂનાગઢ એક પ્રાચીન નગરી છે. આ નગર રેવતગિરિની છાયામાં વસેલું નગર છે, જે નગર અનેક અવતારોની ચરણરાજથી પાવન થયું છે, અનેક ધર્મની છાયામાં વિકસયું છે, અનેક પ્રજ્ઞાવત્સલ શાસકોથી શોભ્યું છે, સંસ્કારધામ રહીને અનેકોનો ઉદ્ઘાર કર્યો છે,

આ એ ગિરનાર છે જેની છાયામાં અનંત સિદ્ધો વસે છે, આ એ ગિરનાર છે જેની પ્રયોગ રજુકણ પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ નારાયણ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનાં શ્રીચરણોથી પાવન થઈ છે.

સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામી, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ અને પ્રેરણમંડસોના પગલે અવાચીન તીર્થરૂપ પ્રસિદ્ધ થયેલ ગરવા ગિરનારની ગોદમાં આવેલ જૂનાગઢની વસુધરાનાં કષા-કષામાં આધ્યાત્મિક દિવ્ય સ્પંદનો ગૂજ રહ્યા છે. નીલકંઠ વર્ણી રૂપે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ ગિરનારની શિખા સુધી પદ્યાત્રા કરીને તેને ચિરંતન તીર્થત્વ આવ્યું છે. અને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ તરીકે તેઓએ પોતાના

સર્વોપરીધામ જૂનાગઢ

અવતારકાર્યનો આરંભ પણ આ જ ગિરનારની છત્રછાયામાં આવેલા સોરક પ્રદેશથી કર્યો હતો.

ઈતિહાસ સાક્ષી છે કે જૂનાગઢના નવાબી રાજ્યમાં જૂનાગઢ શહેરના રાજમાર્ગો પર નવગઢ હાથી પર બિરાજમાન ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું જે દબદબાપૂર્વક બડુમાન થયું હતું તે સંપ્રદાયની જ નહીં, હિંદુ ધર્મની એક અદ્વિતીય ઘટના હતી. તેમજ નવાબ બાહારુરખાનને ભગવાન શ્રીહરિના દર્શન થયા, અને શ્રીહરિને ખુદાવંત-પયગંબર જાણી શ્રીજામહારાજનો નિશ્ચય થયો હતો તેની વિપુલ સ્મૃતિ છબી સાંપ્રદાયિક શાસ્ત્રના પાને અંકાઈ છે.

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે સ્વમુખે જૂનાગઢનો મહિમા કહ્યો છે. જેની નોંધ લેતા સ.ગુ. શ્રી નિષ્ઠુળાનંદ સ્વામી ‘પુરુષોત્તમ પ્રકાશ’ માં લખે છે :-

‘સોરક દેશવાસી જન કાજે રે, કરાવિયું મંદિર મહિરાજે રે; જોઈ જુરણગટ માંદ્ય જાગ્ય રે, દિઠી દેવળ કરવા લાગ્ય રે. જાણ્યું આ જાગ્યે મંદિર થાય રે, તેનો મોટો વધે મહિમાય રે; મોટું શહેર તીરથ વળી મોટું રે, જુથાં મનુષ્ય આવે કોટાન કોઠું રે.’
(પુરુષોત્તમ પ્રકાશ : ૩૧)

વળી, શ્રીજામહારાજ દ્વારા જૂનાગઢ મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠિત દેવોનો મહિમાલખતા સ.ગુ. શ્રી નિષ્ઠુળાનંદ સ્વામી કહે છે :-
‘સુંદર મૂર્તિયો સરખી સારી રે, તે તો મંદિરમાં બેસારી રે; જોયા જેવી મૂર્તિ જૂનેગઢ રે, જે જે જુયે તેને લાગે રટ રે. અંદ્રી પોતે મૂર્તિ પદ્ધરાવી રે, ગટકેથી જૂનેગઢ આવી રે; કરવા અનેક જુવનું કલ્યાણ રે. કર્યું કામ શ્યામ સુજાણ રે.’
(પુરુષોત્તમ પ્રકાશ : ૩૧)

આ ધામનો મહિમા લખતા પ.પૂ. ધ.ধુ. આચાર્ય શ્રી વિહારીલાલજી મહારાજશ્રી ‘શ્રીહરિલીલામૃત’ ગ્રંથમાં કહે છે :

શ્રુતિગટ તીર્થનો મહિમાય, કહ્યો વિસ્તારી વૃષકુળરાય;
હરિલીલાકલ્યતર માંહી, તમે સાંભળ્યો છે ચિત્ર ચાહી.
માટે એટલું કહું છું આ ઠામ, અતિ પ્રાણે પ્રલુબે એ ધામ;
આવી જાઓ કરે જન જેહ, પામે ચારે પદારથ તેહ.

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૮/૫૮)

જૂનાગઢ મંદિરમાં આવેલા દર્શનીય સ્થળો

- શ્રી રાધારમણ ટેવ
- શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ
- શ્રી રખાછોડ ત્રિકમરાયજી મહારાજ
- શ્રી સિદ્ધેશ્વર મહાદેવ
- શ્રી ધનશ્યામ મહારાજ
- શ્રી ગણપતિ - શ્રી હનુમાનજી - શ્રી કાશી વિશ્વેશ્વર
- પ્રદક્ષિણામં છત્રી
- મંદિરની ઉત્તર તરફના દાદરા પાસે છત્રી
- મંદિરમાં પ્રસાદીનાં ગરુડજી
- મંદિરના મધ્ય શિખરનો પ્રસાદીનો ગોખ
- શ્રી સભામંડપ
- દરબાર શ્રી જીશાભાઈનું દિવાનખાનું
- અક્ષર ઓરડી (બાઈઓનું મંદિર)
- સંતોના ભંડારના ખૂણે ઓટો
- સંતોના ભંડારમાં છત્રી

જૂનાગઢ શહેરમાં આવેલા પ્રસાદીનાં સ્થળો

- રેંટવાળી અવેડાની વાવ
- શ્રી ખ્રબુંડ
- શ્રી ભૂતનાથ મહાદેવ
- ધર્મઅવેડાની વાવ
- રાયશાળાણો ઘૂનો - ખળખળિયો ઘૂનો
- શ્રી હાટકેશ્વર મહાદેવ
- શ્રી નરસિંહ મહેતાનો ચોરો
- શ્રી હેમજી માતાજીનું મંદિર
- મજેવડી દરવાજો અને વાવ
- શ્રી બુઢેશ્વર મહાદેવ
- નવાબનો રાજ્યમહેલ (રંગમહેલ)

નિરનાર પર્વત ઉપર પ્રસાદીનાં સ્થળો

- નિરનાર પર્વત
- ગૌમુખી ગંગા
- કર્મણિકુંડ
- શ્રી અંબાજી ટુંક
- શ્રી ગોરખનાથનાં પગલાં (ટુંક)
- શ્રી દાતાનેયનાં પગલાં (ટુંક)
- પથર ચઢી

શ્રી ભવનાથ મહાદેવ

શ્રી નરસિંહ ભદેતાનો ચોરો

જૂનાગઢ મંદિરમાં પ્રસાદીની વસ્તુઓ

- જેતપુરમાં ધર્મધૂરા સમર્પણ વખતે ઓઢાટેલી શાલ (ચાદર)
- સ.ગુ. શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામીના ઠાકોરજી
- પીપળાણાવાળી થાળી
- ધોરાજીવાળો સુરતી મુગટ
- નામાનો ચોપડો
- ઉત્સવના તીર્તનાનો ચોપડો
- સ.ગુ. શ્રી પ્રેમાનંદ સ્વામીનો ચોપડો
- પંચાળાના રાસનો જામો
- જૂનાગઢ મંદિર પ્રતિષ્ઠાની આરતી
- ધ્યાન પાવડીઓ (નંગ-૨)
- રોલીની વળી
- દાદાખાયરવાળી ચાખડીઓ
- અન્ય પ્રસાદીની વસ્તુઓ

નિરનાર પર્વત જતાં માર્ગમાં આવતાં પ્રસાદીનાં સ્થાનો

- ગોધ્યાવાવની જગ્યા
- રાયઝાનું વૃક્ષ
- સમાટ અશોકનો શિલાલેખ
- પથરની શિલા (શ્રી રાધાદેરી પાસે)
- શ્રી રાધાદેરી
- દામોદર કુંડ તથા શ્રી દામોદરજી મંદિર
- રેવતીકુંડ
- મુચ્યુકુંડ મહાદેવની ગુફા
- શ્રી બ્રહ્મેશ્વર મહાદેવ
- શ્રી નારાયણ ધરો
- સોનરખ નદીને કાંઠે ઓટો
- શ્રી દૂર્ઘેશ્વર મહાદેવ
- શ્રી ભવનાથ મહાદેવ
- ચડાવની વાવ

સમાટ અશોકનો શિલાલેખ

શ્રી હાટકેશ્વર મહાદેવ

શ્રી રાધાદેરી

સરપણાસરયા

ચિંતન

શ્રી રામનંદ સ્વામીનો આશ્રમ

મુક્તિવાવ-૨

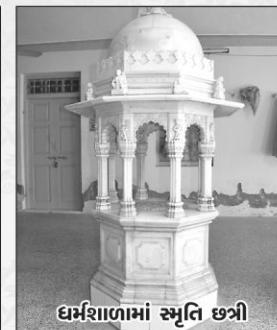
પ્રસાદિનો ખાંડણીયો

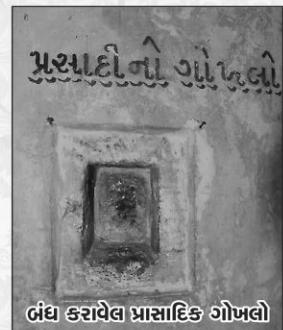
મુક્તિવાવ-૧

પ્રાસાદિક નીલકંઠ શિવા

ધર્મશાળામાં સ્મૃતિ છત્રી

બંધ કરાવેલ પ્રાસાદિક ગોમુકો

વિરામસ્થાન લોજપુર

લોજપુર એ શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં એક આગાવું સ્થાન ધરાવે છે. આ ભૂમિમાં દશ માસ સુધી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ નીલકંઠ વર્ણિવેશે રહીને ખુલ્લાપગે વિચરણ કરી લોજપુર ગામની રજે-રજને પવિત્ર પ્રસાદિશ્પ બનાવી દીધી છે. ભગવાન શ્રીહરિએ હાથી-ઘોડા કે રથ-વેલ-સિગરામ વગેરેમાં અનેકવાર સવારી કરી હોય એવા તો અનેક સ્થાનો છે, પરંતુ જે ધરતી ઉપર શ્રીઝમહારાજ, કિશોર સ્વરૂપે અડવાણે પગે ફર્યા હોય એવું પરમ પુનિત ધામ બનવાનું સદ્ભાગ્ય એકલા આ લોજપુર ગામને જ પ્રામથ્યથ્યું છે.

સંપ્રદાયની ગંગોત્રી સમાન સોરઠની પંચતીર્થીમાં આ લોજપુર ગામ મૂર્દ્યન્ય સ્થાન ધરાવે છે. સમગ્ર સંપ્રદાય માટે આજે પરમ તીર્થિશ્પ બની ગયું છે. તેમાં પણ ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસાદીભૂત મુક્તિવાવ ઉપર મહાપ્રભુ શ્રી નીલકંઠ વર્ણિના વનવિચરણાદિ લીલાના પ્રદર્શનાદિ નવનિર્માણ કાર્યથી વિશેષ વિચારણ પામેલું; આ લોજપુર ગામ જૂનાગઢથી ૭૦ કી.મી. દૂર માંગરોળ જતા પોરબંદર હાઈવે પર સમદ્રને કંઠે જ આવેલું છે. હાલમાં મંદિરમાં યાત્રિક હરિભક્તો માટે રહેવા-જમવાની સારી સગવડ છે.

લોજપુરમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

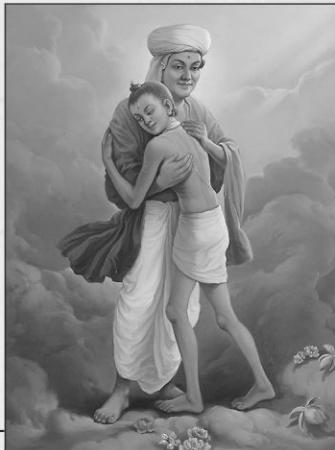
- શ્રી રામનંદ સ્વામીનો આશ્રમ (શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર)
- પ્રસાદિના શ્રી હનુમાનજી
- મુક્તિવાવ
- પ્રાસાદિક નીલકંઠ શિવા
- બંધ કરાવેલ પ્રાસાદિક ગોમુકો
- ધર્મશાળામાં સ્મૃતિ છત્રી
- પ્રસાદિનો ખાંડણીયો
- સાંગાવાવ (અષટંગ યોગ સ્થાન)
- શંખલિયો ચોરો (જીવરાજ શેઠનો તેલો)
- રમણરેતી (ગામનો જાંપો)

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મું. લોજ, તા. માંગરોળ, જી. જૂનાગઢ. ફો.ન. ૦૨૮૭૮ - ૨૮૧૩૫૪

દીક્ષાસ્થાન પીપલાણી॥

પ. પૂ. ધ. ધ. આચાર્ય શ્રી વિહારીલાલજી મહારાજશ્રી ‘શ્રીહરિલીલામૃત’ ગ્રંથમાં કહે છે :

‘ધર્મો જન્મ છપૈયામાં જેમ રે, પીપલાણી દીક્ષા ધરી તેમ રે; બેમાં ઓછું અધિકું કહું કેમ... પરમ શુભ ધામ છે પીપલાણું રે.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૪/૬/૧૨૭)

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે છપૈયામાં માતા ભક્તિદેવી થકી જન્મ ધારણ કર્યો તેમ પીપલાણામાં દીક્ષા પામીને ગુરુ થકી દ્વિજ થયા. આ બંને જન્મસ્થાનોમાં નાનું કોણ અને મોટું કોણ ? બંને જન્મસ્થાનો એક તુલ્ય જ છે. સોરઠ દેશને શોભાવતા આ તીર્થસ્થાન પર મોટા મોટા તીર્થો વારણે જાય છે. આ તીર્થધામ પ્રગત પરમાત્મા શ્રીહરિને અતિશય પ્રિય છે.

આ પીપલાણા તીર્થસ્થાનમાં આવીને જે જન શ્રાદ્ધ કરશે એના પૂર્વજીનો પણ ઉદ્ઘાર થશે અને સ્થિર થઈને અક્ષરધામને પામશે. અહીંયા જપ કરે, તપ કરે તે તેમજ બ્રત કે દાન કરે તે સંતાનાર્થી સંતાન પામે છે. ધનાર્થી ધન પામે છે, ધાનાર્થી ધાનને પામે છે, મોક્ષાર્થી મોક્ષને મેળવે છે. એકનું અનેકગણું ફળ પ્રાપ્ત થાય છે.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં અન્યાંત્ર મહાત્વપૂર્ણ તીર્થોમાંનું એક ઉત્તમ તીર્થસ્થાન એટલે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું દીક્ષાસ્થાન પીપલાણા. જ્યાં નરસિંહ મહેતાના ધર હતા, જ્યાં ઉદ્ઘાવતાર શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ સ્થાપેલ સદાક્રત હતું, જ્યાં સ્વામીનો ઉતારો જ રહેતો હતો ત્યાં જ મહાપ્રભુ શ્રી નીલકંઠ વર્ણી તથા સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીનો પ્રથમ મેળાપ થયો છે અને રામાનંદ સ્વામી થકી મહાદીક્ષા ગ્રહણ કરીને ‘સંજાનંદ સ્વામી’ અને ‘નારાયણમુનિ’ એવા બે નામથી નીલકંઠ વર્ણી પ્રસિદ્ધ થયા છે.

આ પીપલાણા તીર્થસ્થાનમાં ભગવાન શ્રીહરિ સૌપ્રથમવાર નીલકંઠ વર્ણાવિશે પધારી દૂધ અને જુવારનું ધાન જમ્યા, નરસિંહ મહેતાને દશાવતાર રૂપે દર્શન આપ્યા, ઓઝાન નદીમાં અનેકવાર સ્નાન કર્યું, સમાધિ કરાવી, છ-છ માસ સુધી બ્રાહ્મણોની ચોયાર્સી કરાવી, છ-છ માસ સુધી મહાવિષ્ણુયાગ કર્યો, રંગોત્સવ, જન્માષ્ટમી, રથયાત્રા ઉત્સવ, જલજીલણી ઉત્સવ વગેરે અનંત લીલાચરિત્રો કર્યા છે.

આ પીપલાણા ગામ જૂનાગઢથી ઉત્ત કી.મી. દૂર અને જૂનાગઢથી વંથલી-માણાવદર માર્ગે નરેડી ગામથી અંદર ૮ કી.મી. આવ્યું છે. હાલમાં મંદિરમાં યાત્રિક હરિભક્તો માટે રહેવા-જમવાની સારી સગવડ છે.

પીપલાણામાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- દીક્ષાસ્થાન સ્મૃતિ છાંની
- શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર
- પ.ભ. શ્રી નરસિંહ મહેતાનું ધર
- સંઘાઈ વડ સ્મૃતિ છાંની
- પ્રાસાદિક ઓગ્નત નદી

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મું. પીપલાણા, તા. માણાવદર, જી. જૂનાગઢ. ફો.ન. ૦૨૮૭૪ - ૨૪૮૪૨૧, મો. ૮૪૨૭૨૪૨૨૪૨

સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

ગાદીસ્થાન જેતપુર

સં. ૧૮૫૮ના કાર્તિક સુદ પ્રભોવિની એકાદશીના મંગલમય દિવસે શ્રી સહજાનંદ સ્વામીને સદગુરુ શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ ઘર્મધુરા સૌંપી ધામધૂરમથી મહા મહોત્સવ ઉજવ્યો. નિર્વિલ્પપણે ગાંઠ પછાલિષેક મહોત્સવ આનંદથી પૂર્ણ થયો. આ મહોત્સવમાં જેતપુર આવેલા હરિભક્તો પણ પુનભ સુધી રહીને પછી ધીરે ધીરે વીખરાતા ગયા.

પછી ગામના હરિભક્તોએ આવીને સ્વામીને વિનંતિ કરી કે, ગામમાં અતિ વૃદ્ધજ્ઞો છે તે દર્શનની ઈચ્છા રાખે છે. કારણ કે, તે લોકો અહિ આવી શક્યો નાહિ. તેથી આપ દ્વારા કરીને સહજાનંદ સ્વામી સાથે દર્શન દેવા પદ્ધારો. ભક્તોની વિનંતી સાંભળી પૂર્ણિમાની સવારે હાથી ઉપર બિરાજ શોભાયાત્રા આખા જેતપુર નગરમાં કાઢીને સૌને દર્શન આપ્યા. પછી ભાદર નદીમાં સ્નાન કરીને સૌ કોઈ ઉતારે પાછા પદ્ધાર્યા. સાંજે સંતો-હરિભક્તોની સભા થઈ. રામાનંદ સ્વામી અને સહજાનંદ સ્વામીનું હરિભક્તોએ પૂજન-અર્થન કર્યું. પછી સભામાં સંતો-હરિભક્તો પ્રત્યે જેતપુર ગાદીસ્થાન મહિમા કર્યો.

શ્રી રામાનંદ સ્વામી જેતપુરનો મહિમા કહેતા કહે છે : “સહજાનંદ સ્વામીનો છપૈયામાં જન્મ થયો, પીપલાણામાં દીક્ષા ગ્રહણ કરી અને આ જેતપુરમાં ઘર્મધુરા સ્વીકારી માટે પ્રણે સ્થાનનો મહિમા એક ચમાન છે. આ જેતપુર ગામ કાશી, કેદારથી પણ અધિક તીર્થ છે તેવું સહુ કોઈ મનમાં જાણજો. પાપી જી જો મહિમાથી આ જેતપુરની તીર્થયાત્રા કરશે તો તેનો ઉદ્ઘાર થશે અને સંપ્રદાયના દરેક આશ્રિતજનો જે દૂર રહેતા હોય તેમણે પણ એકવાર તો જરૂર આ સ્થાનની તીર્થયાત્રા કરવી. અહીં દર્શન કરીને અહીંની લીલાઓ સંભારશે તે તો આ ભવસાગર તરીને ભગવાન શ્રીહરિનું ધામ - બ્રહ્મમહોલને પામશે. આ ભાદર નદીનો મહિમા પણ ગંગા-ગોમતીથી અધિક છે. કારણ કે, આ નદીમાં સર્વોપરી શ્રીહરિ અને અમો સંતો-હરિભક્તો સાથે અનેકવાર સ્નાન કર્યું છે તેથી તીર્થસમાન છે. અહીં કોઈ તેમના પિતૃઓનું શ્રાદ્ધ કરશે, આ નદીમાં સ્નાન કરશે તેનો પણ ઉદ્ઘાર થશે. આ નદીમાં સ્નાન કરશે, અહીં કોઈ દાન કરશે, સંતો-બ્રાહ્મણોને જમાડશે, જ્પ-તપ-પ્રત કરશે તેના સર્વ મનોરથ સિદ્ધ થશે અને કોઈ એક ઉપવાસ કરશે તેને પચાસ ઉપવાસ કરવાનું ફળ પ્રાપ્ત થશે. આ જેતપુર ગાદીસ્થાન સંપ્રદાયનું મૂળ છે એમ સર્વ બુદ્ધિશાળી જનોએ સમજજું.”

શ્રીજમહારાજના અક્ષરધામના તખત સમાન જેતપુર ગાદીસ્થાન તેમજ અન્ય પ્રાસાદિક સ્થાનોના દર્શન કરી આપણે ધન્યતા અનુભવીએ. રાજકોટથી જેતપુર ગામ જૂનાગઢ તરફ જતાં માર્ગે ૭૦ કિલોમીટર દૂર આવેલું છે. જૂનાગઢથી રાજકોટ તરફ જતાં માર્ગે ઉર કિલોમીટર દૂર થાય છે.

જેતપુરમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- ગાદીસ્થાન
- જેતપુર મંદિરમાં પ્રાસાદિક વસ્તુઓ
- સંકલ્પસિદ્ધ મહાપૂજા
- શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર
- પ્રાસાદિક ભાદર નદી

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મુખ્ય મંદિર, વોરાવાડ, જેતપુર, શ્રી. રાજકોટ - ૩૬૦૩૭૦. ફો.નં. ૦૨૮૨૩ - ૨૨૦૦૭૪

મહામંત્ર પ્રાગાટ્યધામ ફરેણી

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનું ઉદ્ગમ સ્થાન એટલે ‘ફરેણી ગામ.’ આ ફરેણી ગામમાં ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાના ઐશ્વર્ય-તેજ-પ્રતાપના અધિકાતિશયથી ઉદ્ઘાવતાર શ્રી રામાનંદ સ્વામી સ્થાપિત અને પ્રવર્તિત ‘ઉદ્ગવ સંપ્રદાય’ને ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્ર ઉદ્ઘોષિત કરીને ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય’માં લીન કરીનેઅને ફરેણી ગામને ‘ફરેણી મહામંત્રધામ’ બનાવી દીધું. શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના ઉદ્ભવ સ્થાન બનવાનો સુવર્ણ અવસર નાનકડાં એવા આ ફરેણી ગામને પ્રામ થયો. શ્રી રામાનંદ સ્વામી તથા ભગવાન શ્રીહરિ અને નંદસંતોચે આ ગામને જીવંત તીર્થ સ્વરૂપ બનાવ્યું, સત્ય સંકલ્પ બનાવ્યું.

આજે જ્યાં જ્યાં ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્રનો જાપ થઈ રહ્યો છે એ મહામંત્રની પ્રાગાટ્યભૂમિ એટલે ‘ફરેણીધામ.’ ભગવાન શ્રીહરિએ આ ફરેણી ગામમાં વૈરાગી સાધુ શીતળદાસજીને સમાધિ કરાવી ‘સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્રનું રટણ કરાવ્યું અને તેનો સંશય મટાડીને ભાગવતી દીક્ષા દીધી હતી. તેઓનું ‘વ્યાપકાનંદ’ એવું નામાભિધાન કર્યું. આમ, શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની ભાગવતી દીક્ષાના પ્રારંભનો અલોકિક લદાવો આ કૂલ જેવા ફરેણી ગામને મળ્યો છે. આ ભાગવતી દીક્ષા દ્વારા અનેક જીવોને ઉદ્ઘારવાના માધ્યમનો પહેલો લદાવો આ નાના એવા ફરેણી ગામને સાંપડ્યો!!!

ફરેણી ગામમાં ભગવાન શ્રીહરિએ સૌપ્રથમ ધર્મસલા કરી આશ્રિતજનોને ધર્મોપદેશ આપ્યો, સૌપ્રથમવાર ભગવાન શ્રીહરિને રાજાધિરાજનો પોશાક પહેરાવી પૂજન કર્યું છે. ફરેણીમાં ફકત દસ દિવસમાં સાંચ સંતોને દિવ્યગતિ આપી ધામમાં મોકલ્યા છે. આવા અનેક લીલાચરિત્રોથી સભર ફરેણીની ભૂમિ મહાન તીર્થરૂપ બની છે. શુદ્ધ મંત્રનો જાપ અને શુદ્ધ સ્વરૂપની ઉપાસના પ્રવર્તનવાનું મૂળભૂત સ્થાન આ ફરેણી ગામ બની ગયું. પૂર્વે બીજા કોઈ ગામને આવું સદ્ભાગ્ય મળ્યું નથી, અત્યારે મળ્યું નથી અને ભવિષ્યમાં મળશે નહિ. કારણ કે જે મહામંત્રનો મહિમા જેને નિગમ પણ નેતિ-નેતિ કહીને વિરામને પામતા હોય તો આ મહામંત્રની પ્રાગાટ્યભૂમિ ફરેણીનો કેટલો મહિમા હોઈ શકે ! જ્યાં સ્વયં સર્વાવતારી ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાનો પડ્દ્ધતિ મહામંત્ર પ્રગટ કરી આ ધરાને કૃપાવર્ધાશી ભીજવી દીધી છે.

આ ફરેણી ગામ જેતપુર થી ધોરાજ તરફ જતાં માર્ગ ૧૭ કિલોમીટર દૂર આવેલું છે. જૂના ગાઢથી ૨૮ કિલોમીટર દૂર થાય છે.

ફરેણીમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- મહામંત્ર પ્રાગાટ્ય સ્થાન (શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર)
- પ્રસાદીના શ્રી હનુમાનજી
- પ્રાસાદિક ભદ્રાવતી વાવ

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. ફરેણી, તા. ઉપલેટા, જી. રાજકોટ. ફો.નં. ૦૨૮૨૪ - ૨૮૩૧૩૧

ચિંતન

આરતી પરમહંસધામ કાલવાણી

‘પંચતીર્થમાં સોછામણું, આરતી પરમહંસ ધામ; જેના દર્શન કીધા થકી, સરશે સઘળા કામ.’

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આ પૃથ્વી ઉપર પ્રગત થઈને અનેક લીલાચરિત્રો કર્યાં. સત્સંગ માટે અનેક ગામોમાં વિચરણ કર્યું તેમાં કાલવાણી ગામનો મહિમા અનેરો છે.

આ પરમ પવિત્ર શ્રીજલમદારાજની પ્રાસાદિક તીર્થભૂમિ કાલવાણીમાં મુક્તતરાજ શ્રી પર્વતભાઈ તથા ભીમભાઈની વાડીમાં દિવ્ય કલ્યાણકારી અનેક લીલાઓ થયેલ છે. સર્વપ્રથમ સદ્ગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ મુક્તાનંદ સ્વામીને દિવ્ય સ્વરૂપે દર્શન આપી ઓળખાણ કરાવી કે, ‘આ શ્રીહરિ આપણા સૌના ઈષ્ટદેવ છે. તો હવેથી આરતી-સેવા-પૂજા-થાળ આ ભગવાન શ્રીહરિના કરવાના’ ત્યારે મુક્તાનંદ સ્વામીએ રામાનંદ સ્વામીની ગાદીએ બેસારી ‘જ્ય સદ્ગુરુ સ્વામી...’ સૌપ્રથમ આરતી ઉતારી, પાંચસો સંતોને પરમહંસ દીક્ષા આપી, સ્વરૂપાનંદ સ્વામી દ્વારા જમપુરી ખાલી કરાવી, અનેક છ્લોને દુઃખમાંથી મુક્ત કરી ભૂમાપુરુષના લોકમાં મોકદ્યા ને ભૂમાપુરુષના મુક્તનોને અશ્વરધામની પ્રાપ્તિ કરાવી, પરબતભાઈને ચોવીસ અવતારના દર્શન કરાવ્યાં, છ-૫ મહિના સુધી અનંત જીવને સમાવિષ્યમાં પોતાપોતાના ઈષ્ટદેવના દર્શન કરાવ્યાં. આ રીતે ભગવાન શ્રીહરિએ કાલવાણીમાં અનંત ઐશ્વર્ય-લીલાઓ કરીને ભક્તજનોને ધન્યભાગી કર્યા હતા.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં ‘જ્ય સદ્ગુરુ સ્વામી...’ આરતીની રચના કરવાનો સૌપ્રથમવાર લાભ મુક્તાનંદ સ્વામીને આ કાલવાણીમાં ગામ મળ્યો. આજે સારાયે શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં પણ નિત્ય-સાધનાનું એક મહિમાસભર અંગ બની રહી છે તેવી આરતી નાના-મોટા દરેક મંદિરમાં, કથા-પારાયણોમાં, મહા મહોત્સવોમાં, મહાપૂજામાં, પધરામણીઓમાં તથા દરેક હરિભક્તોના ધરોધર સવાર-સાંજ આ આરતીનો રણકાર સાંભળવા મળે છે તેનું સદ્ભાગ્ય કાલવાણી ગામને ફાળે જાય છે.

આ ગામમાં જે મહાન ઐતિહાસિક પ્રસંગો સાકાર થયા છે. એક તો ભગવાન શ્રીહરિએ પાંચસો સંતોને પરમહંસની દીક્ષા આપી અને બીજો પ્રસંગ સ.ગુ. શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામીની બનાવેલી આરતીનો અહીંથી પ્રારંભ થયો હતો.

આ કાલવાણી ગામ જૂનાગઢથી સોમનાથ હાઇવે પર ૮૦ કિલોમીટરના અંતરે આવેલું છે. જૂનાગઢથી વાહનમાર્યો કેશોદથી ૧૦ કિલોમીટર દૂર છે.

કાલવાણીમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- પ.ભ. શ્રી પર્વતભાઈની પ્રાસાદિક વાડી
- શ્રી રામાનંદ સ્વામીનો આશ્રમ
- પ્રાસાદિક વાવ
- પરમહંસ દીક્ષાસ્થાન સ્મૃતિ છત્રી
- શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર
- ખાખરાનું વન

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. કાલવાણી, તા. કેશોદ, જી. જૂનાગઢ. ફો.નં. ૦૨૮૭૧ - ૨૮૮૩૩૧, મો. ૯૮૨૪૦૫૪૦૧૭

समाधिस्थान मांगरोठ

‘सहृदी मोर्ये उत्सव मांगरोठ रे, थयां जन त्यां लेणा अतोल रे.’ (पुरुषोत्तम प्रकाश : प्र. १३)

सर्वावतारी भगवान श्री स्वामिनारायण अनेक नगरो अने गामडाओने पोताना पावन चरणोथी पवित्र करेल छे, तेमां सोरठ प्रटेशमां आवेल मांगरोठ नगर पश्च प्रभुपदरज्जी पवित्र थयुं छे. भगवान श्रीहरिअे गृहत्याग करीने विश्व कल्याण अर्थे सतत ७ वर्ष सुधी समग्र भारतना तीर्थोमां विचरण करता करता १८ वर्षनी वये नीलकंठ वाणी स्वरूपे गृजरातमां तापी, मही नदी औणंगी भीमनाथ, गोपनाथ, गुम प्रयाग, सोमनाथ अने गिरानारना तीर्थोने पावन करी समुद्र किनारे शोभी रहेल पुराण प्रसिद्ध ऐवा मांगरोठ भूमिमां पदार्पण कर्युं हतुं : ‘पीछे आये मांगरोठ शहेरा, बहुत जुव पर करी महेरा; देखी भूमि पवित्र पुनिता, कशुक मनोरथ मनमें कीता...’ गामनी भहार सुंदर आंबली नीचे सौप्रथम विराजमान थई पोते सात वर्ष सुधी करेल तपस्यानी पूर्णाहुति करवानो संकल्प आ मांगरोठ शहेरमां ज कर्यो हतो. त्यारभाद नगरशेठ गोरघनभाईना कुर्हिनुं कल्याण करी भगवान श्रीहरि लोङ पधार्या हता.

मांगरोठ अने लोङ आ बंने स्थानो संप्रदायना आध तीर्थस्थानो छे. आ स्थाने भगवान श्रीहरिअे स्वहस्ते प्रसादीनी वाव गायीने श्रमनो महिमा प्रत्यक्षपणे व्यक्त कर्यो, तो प्राणीमात्र परत्वे कृपा वरसावनार ए परमात्माए आ स्थान पर ज सर्वप्रथम सदावतनो आरंभ कर्यो, आ आनंदमय महाप्रभु श्रीहरिअे शहुङ करेला अने आनंद विस्तारता उत्सव-समैया आ संप्रदायनुं आगवुं लक्षण भनी रह्या छे; तेनो प्रारंभ पश्च मांगरोठाथी ज थयो. अने पोताना अमाप ऐश्वर्यने समाधि प्रकरण द्वारा प्रकट करवा महाप्रभु श्रीहरिअे विशेष भाग्यवंती भूमि तो मांगरोठनी ज पसंद करी हती. आ मांगरोठ शहेर जूनागढथी सोमनाथ हाईवे पर ह उक्लोभीटरना अंतरे आवेलुं छे.

मांगरोठमां प्रसादिना स्थानो

- प्रासादिक श्री धनश्याम महाराज
- श्री स्वामिनारायण मंदिर
- प्रासादिक गंगाजलीया वाव
- प्रासादिक आंबली
- चक्रशाळा स्मृति
- भाजमटी श्री रामजु मंदिर
- प. भ. श्री गोरघनभाई शेठनी प्रासादिक हवेली
- प. भ. श्री आणंदजुभाई संघेडीयानुं प्रासादिक घर
- प्रासादिक दूधी तलावडी

॥ सरनामुं ॥

श्री स्वामिनारायण मंदिर, मकतुपुर दरवाजा, मांगरोठ, झ. जूनागढ. फो.नं. ०२८७८ - २२२००४

स्वामिनारायण
यिंतन

दीसोम्बर - २०१३ १६

તीર्थधाम सरधार

सर्वावतारी अक्षराधिपति पूर्ण पुरुषोत्तम भगवान् श्री स्वामिनारायण ज्यां सात-सात वार पधार्या तेमજ एकीसाथे चार मास सुधी रोकाई ने माछलांओने समाधि, मांड़नुं कल्याण आदिक अनेक ऐश्वर्ययुक्त लीलायरित्र कर्या छे तेमज जन्माएमी, दिवाणी, अश्वटोत्सव, प्रबोधनी जेवा अनेक उत्सव उज्जीवने ज्यां उत्सवोनी परंपरा वहेती करी छे. अने गुरुवर्ष उद्घवावतार महा मुक्तराज सद्गुरुपदने शोभावता श्री रामानंद स्वामी तथा सत्संगमां जेमने खुद श्रीज्ञमहाराजे 'मा'नुं बिरुद आपीने वारंवार बिरदावेल छे ऐवा स.गु. श्री मुक्तानंद स्वामीनुं प्रथम भिलन थयुं छे. तेमज पांचसो परमहंसोना महा मंगलमय पद पंकजथी पुनित थयेल अक्षरधाम तुल्य भूमिमां विशाण सरोवर, दरबारगढ, दरबारगढी अंदर लीबवृक्ष, श्रीज्ञामोज्जेला शिवञ्ज, गुरुवर्ष रामानंद स्वामीनुं वर्षीस्थान, स.गु. रामानंद स्वामी अने स.गु.मुक्तानंद स्वामीनुं प्रथम-मेणाप स्थान, मांड़नुं कल्याण (भोक्ष) स्थान वगेरे स्थगोमे श्रीज्ञ महाराजे पोताना चरणारविंदथी पावन करेला पवित्र तीर्थस्थणोना दर्शन करी ज्वनने धन्य बनाववा योग्य छे. आ तमाम दर्शनीय स्थलो तीर्थधाम सरधारमां अत्यारे मोजूद छे.

हाला भक्तज्ञो ! आवा पवित्र प्रसादीभूत तीर्थधामना दर्शन करी पोतानी जातने धन्यता अनुभववानुं रघेने भूली न जाता...!!! आ सरधार गाम राजकोटी भावनगर हाईवे पर २८ की.मी दूर आवेलुं छे.

सरधारमां प्रसादिना स्थानो

- स.गु. श्री रामानंद स्वामीनो ओरडो
- मांड़वाळो ओरडो
- रामजु मंदिर (चोरो)
- दरबारगढ तथा लीबवृक्ष
- प्रसादीना शिवञ्ज
- जूनुं श्री स्वामिनारायण मंदिर
- मीन सरोवर
- रामानंद स्वामीनुं वर्षीस्थान

॥ सरनामुं ॥

श्री स्वामिनारायण मंदिर, सरधार - ता.छ. राजकोट. संपर्क - फो.नं. ०२८१ - २७८९२९१, मो. ७६०००४८५०३

Visit us : www.sardharkatha.com E-mail : sardharmandir@gmail.com

મહારાસ સ્થાન પંચાળા

ભગવાન શ્રી કૃષ્ણે સાગર અને સરિતાના સંગમ - સૌંદર્યધામ માધવપુર-ઘેડમાં પ્રથમ લગ્ન રૂકમણિ સાથે કરી; મધુરજની ગાળી પોતાની લીલાનો વિસ્તાર કર્યો. એજ ઘેડ પંથકના એવા પ્રાચીન અને અવાર્થીન તીર્થધામ પંચાળામાં સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે પોતાની અનેક દિવ્ય અને માનુષી લીલાઓ વિસ્તારી.

આજે પણ ‘પંચાળા’ શબ્દનું નામ સાંભળતા જ શ્રીજમહારાજની રાસલીલાના મધુર સ્પંદનો આંદોલીત થઈ હદ્ય મનની વીણાને ઝંકુત કરીને હેઠામાં થનગનાટ થવાની સાથે એક અનોખી અનુભૂતિ સહજ અનુભાવ છે. અને એટલે જ દેશ-વિદેશમાં જ્યાં જ્યાં ઉત્સવ-સમેયા થાય છે, ત્યાં ત્યાં પંચાળાનો રાસ - શબ્દદેહ છતો થાય છે. ભગવાન શ્રીહરિની આ રાસલીલાથી પંચાળા અને તેનો રાસોત્સવ એક પર્યાય બની રહ્યા છે. પ.પૂ. ધ.ধ. આચાર્ય શ્રી વિહારીલાલજ મહારાજશ્રીએ ‘જુઓ જુઓને હાંહાં રે, સાહેલીઓ આજ, રસિયો રાસ રે; પંચાળામાં હાંરે, પંચાળામાં શ્રીજુમહારાજ... રસિયોં’ આ રાસલીલાનું પદ રચીને રાસોત્સવને લોક હેઠે અમર બનાવી દીધો છે.

પંચાળા ભૂમિનો મહિમા દર્શાવતી એક પ્રસંગ સંપ્રદાયમાં ખૂબજ પ્રસિદ્ધ છે : એકવખત શ્રીજમહારાજ, ઢાકોર જીણાભાઈના આમંત્રણને માન આપી જૂનાગઢ પદાર્થી રહ્યા હતા. ત્યારે માણાવદર થઈ પંચાળાના પાદરમાંથી પસાર થયા. જીણાભાઈએ શ્રીજમહારાજને કહું : “મહારાજ ! આ પંચાળા ગામ અમારા ગરાસનું છે.” તે વખતે ભગવાન શ્રીહરિ એક નજરે ગામ સામું જોઈ રહ્યા અને જીણાભાઈને કહું : “આપણે જો જૂનાગઢ જવું હોય તો ત્યાં ત્રણ દિવસ રોકાણું અને જો અહીં પંચાળામાં રહેવું હોય તો ત્રણ માસ રોકાણું.” પછી શ્રીજમહારાજ જીણાભાઈના ભાવને સ્વીકારી પંચાળામાં ત્રણ માસ રહ્યા હતા.

ભગવાન શ્રીહરિની પંચાળામાં વિવિધ લીલાઓ સંપ્રદાયના માન્યશ્રંથો શ્રી સત્સંગિજીવન, શ્રીહરિચિત્રામૃતસાગર, ભક્ત ચિંતામણી, શ્રીહરિલીલામૃત વગેરે ગ્રંથોમાં આબેહુબ વર્ણન કરવામાં આવી છે.

જરૂર થયેલા સોરઠની પંચતીર્થીમાં અતિ મહત્ત્વનું સ્થાન ધરાવતા આ મહાપ્રસાદીભૂત તીર્થધામને જૂનાગઢના ઉત્તમકોટિના પ્રલભનિષ સંત સ.ગુ. શ્રી ઉત્તમચરણદાસજી સ્વામીએ કાયાકલ્પ કરી નવો પ્રાણ હુંકવાથી આ ધામની ક્રીતિ સંપ્રદાયમાં પુનઃ ગુજરાતા લાગી છે. હાલ પૂ. સ્વામીના મંડળના શિષ્ય-સંતો રહીને આ તીર્થસ્થાનનો વિકાસ કરી રહ્યા છે.

આ પંચાળા તીર્થ જૂનાગઢ-વેરાવળ હાઈવે પર કેશોદથી કેશોદ-માંગરોળ રોડ ઉપર ૮ કિ.મી.ના અંતરે બાલાગામ પાટીયેથી બાલાગામ રોડ ઉપર ૧૭કિ.મી.ના અંતરે આવેલું છે. જૂનાગઢથી પપ કિ.મી. અંતરે દૂર થાય છે.

આ પંચાળા તીર્થ જૂનાગઢ-વેરાવળ હાઈવે પર કેશોદથી કેશોદ-માંગરોળ રોડ ઉપર ૮ કિ.મી.ના અંતરે બાલાગામ પાટીયેથી બાલાગામ રોડ ઉપર ૧૭કિ.મી.ના અંતરે આવેલું છે. જૂનાગઢથી પપ કિ.મી. અંતરે દૂર થાય છે.

પંચાળામાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર
- ઢાકોર શ્રી જીણાભાઈનો દરભારગાટ
- વચ્ચનામૃત સ્મૃતિ સ્થાન ઓટો
- પ્રસાદીની ખાણા
- મહારાસલીલા સ્મૃતિ મંદિર
- રાસ મંદિરમાં સ્મૃતિ છત્રી
- પ્રાસાદિક જિંહુ સરોવર
- પ્રાસાદિક ચંદન તળાવડી
- પ્રાસાદિક શ્રી અર્જુનેશ્વર મહાદેવ
- પ્રાસાદિક મધરિયો ઘૂનો
- પ્રાસાદિક સાબળી નઈ
- પ્રાસાદિક ખારીવાવ

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. પંચાળા, તા. કેશોદ, જી. જૂનાગઢ. ફો.નં. ૦૨૮૭૧ - ૨૫૮૪૩૬, ૨૫૮૪૪૭

સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

કલ્યાણભાઈનું પ્રાસાદિક ઘર

પ્રાસાદિક સૂર્યકુંડ

કલ્યાણભાઈનું પ્રાસાદિક ઘર

પ્રાસાદિક શ્રી વામનજી મંદિર

પ્રાસાદિક કપિલાવાપ

વંથલી

ગરવા ગિરનારની પશ્ચિમ બાજુ વામનસ્થળી નામનું એતિહાસિક અને રમણીય નગર આવ્યું છે. આ વંથલી ગામને મહાભારતમાં ‘વામનનીર્થ’ તરીકે ઓળખાવ્યું છે. તેમજ પાંચમી સદી દરમ્યાન ગુમ ઉપરાજાઓનું મુખ્ય શહેર ગણાતું હતું. હજારો વર્ષ પહેલા વામનસ્થળી નામે ઓળખાતું એતિહાસિક નગર સમય વ્યતીત થતાં ‘વંથલી’ નામે પ્રચલિત થયું. મધ્યકાલમાં અહીં ચુડાસમાઓની રાજ્યાની હતી.

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ વનવિચરણ દરમ્યાન નીલકંઠ વર્ણી વેષે જૂનાગઢમાં ગિરનારની યાત્રા કરી દામોદરકુંડ, રેવતીકુંડમાં સ્નાન કરીને તેમજ જૂનાગઢી વંથલી જતાં રસ્તામાં ઝેગારવાવમાં સ્નાન કરીને સં. ૧૮૫૬ શ્રાવણ સુદ - ૩ (ઈ.સ. ૧૭૮૮)ના મંગલ દિવસે સૌપ્રથમવાર વંથલીમાં માકડીયાના ડેલે પધાર્યા. ગામથી ઉત્તર દિશામાં આવેલ ગંગનાથ મહાદેવના પુરાતન મંદિરમાં રાત્રિ રોકાઈને પ્રાતઃકાળે સૂર્યકુંડમાં સ્નાન કરી પીપળાણા પધાર્યા હતા.

‘ગાયા ત્વાં થકી વણથળી ગામ, સૂર્યકુંડ નાછા ધનશ્યામ. જમ્યા ત્વાંથી સદાપ્રત લદ, રાત વાસો રહ્યા રાજુ થદ;’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૩/૨૫)

આ સિવાય ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સોરઠ સત્સંગ વિચરણ વખતે વંથલી ગામમાં ધણીવાર પધારીને અનેક લીલાઓ કરી છે. આ વંથલી ગામ જૂનાગઢી ૧૫ કિલોમીટરના અંતરે આવેલું છે.

વંથલીમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- પ.ભ. શ્રી કલ્યાણભાઈનું પ્રાસાદિક ઘર (શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર)
- પ્રાસાદિક શ્રી વામનજી મંદિર

- પ્રાસાદિક સૂર્યકુંડ
- પ્રાસાદિક કપિલાવાપ

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. વંથલી, ગુ. જૂનાગઢ.

અગતરાઈ

જૂનાગઢથી ૩૦ કિલોમીટરના અંતરે કેશોદ પાસે આ અગતરાઈ ગામ આવેલું છે. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ આ અગતરાઈ ગામમાં અનેકવાર પથારી અનેક ઐશ્વર્યો બતાવ્યા છે અને અનંત દિવ્ય લીલાચરિત્રો પણ કર્યા છે. આ ગામમાં સદગુરુવર્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીએ સદાક્રત ચાલું કર્યું હતું. આ ગામના મહામુક્તરાજ શ્રી પર્વતભાઈ અને ભીમભાઈએ સંપ્રદાયના ઈતિહાસમાં અમર સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે. ભગવાન શ્રીહરિના અનંત અનન્ય ભક્તો થયા એમાં શ્રીજ સમકાલીન આ બંને મુક્તરાજોના નામ સંપ્રદાયના આબાલ-વૃદ્ધ સર્વના દેયે અને હોઠે છે. શ્રીજમહારાજ અનંત જીવોનું કલ્યાણ કરવા આ પ્રબાંડમાં પથાર્યા ત્યારે પોતાના અનેક અક્ષરમુક્તોને પણ પોતાની સાથે લાવ્યા હતા. આવા અક્ષરમુક્તોમાં પર્વતભાઈ અને ભીમભાઈના નામ અગ્રસ્થાને આવે છે. ભગવાન શ્રીહરિને અતિ પ્રિય ભક્તોની પંક્તિમાં પર્વતભાઈ અને ભીમભાઈના સ્થાન આગલી હરોળમાં જ હોય. ભગવાન શ્રીહરિના લીલાચરિત્રોના ગ્રંથોમાં પર્વતભાઈ અને ભીમભાઈની સ્મૃતિ અનેક જગ્યાએ સચ્યવાઈ રહેલી છે. સંપ્રદાયના ગ્રંથોમાં પર્વતભાઈ અને ભીમભાઈના નામો ચિરંજીવી બની રહ્યા છે.

અગતરાઈમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

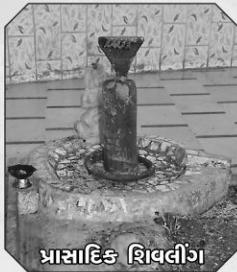
- પ.ભ. શ્રી ભીમભાઈનું પ્રાશાદિક ઘર (શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર)
- મંદિરમાં પ્રાશાદિક છત્રી
- પ.ભ. શ્રી પર્વતભાઈનું પ્રાશાદિક ઘર (શ્રી સ્વામિનારાયણ મહિલા મંદિર)
- પ.ભ. શ્રી પર્વતભાઈની વાડી
- ધોળિયો આંબો સ્મૃતિ છત્રી
- પ્રાશાદિક બળોદરી નદી
- પ.ભ. શ્રી પર્વતભાઈની થોરડીવાડી

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મુ. અગતરાઈ, તા. કેશોદ, જી. જૂનાગઢ.

સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

‘અનુપ આખા ગામ છે, તને પાદર પૂરવ દીશ; આંબલિયોનાં ઝાડ છે, જેઠા બે ઘડી ત્યાં મુનિધશ.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ઉ/૨૬/૧)

સર્વોપરી, સર્વાવતારી, સર્વકારણના કારણ એવા ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આખા ગામની પાવનકારી ધરતી ઉપર વિચરણ કરીને અનેક જીવોનું કલ્યાણ કરેલું છે. આ આખા ગામમાં ભગવાન શ્રીહરિ નીલકંઠ વર્ણિવેશે તેમજ રાજાધિરાજ રૂપે સં. ૧૮૫૬ થી લઈને સં. ૧૮૮૯ સુધીમાં ૧૦ વર્ષનું પદ્ધાર્યા છે.

● સં. ૧૮૫૬માં ભગવાન શ્રીહરિ નીલકંઠ વર્ણિવેશે ગુમપ્રયાગ થઈ જૂનાગઢ ગિરનાર ચડી પીપલાણા થઈ આખા પદ્ધાર્યા હતા. ત્યારે ગામના પાદરમાં પૂર્વ દિશાએ આંબલીઓનું વન હતું. ઘટાદાર આંબલીઓની વનરાઈમાં કોઈની નજર ન પડે તેમ મહાપ્રભુ શ્રી નીલકંઠ વર્ણિ બિરાજમાન થયા હતા. ગામમાં ઘણા મુમુક્ષુઓ હતા, પણ કોઈને કહ્યા વિના વર્ણિરાજ થોડો સમય રોકાઈને ચાલી નીકળ્યા હતા.

● સં. ૧૮૫૭માં પીપલાણામાં ભગવાન શ્રીહરિ સદ્ગુરુ શ્રી રામાનંદ સ્વામી થકી દીક્ષા ગ્રહણ કરી રામાનંદ સ્વામી સાથે આખા ગામમાં ગંગાધર વિપ્રને ઘેર પથારી સસંગનો લાભ આપ્યો હતો.

● સં. ૧૮૫૮માં ભાડેરમાં ટેવશયની એકાદશી કરી, ત્યાંથી સાંકળી, પીપલાણા થઈ આખા પદ્ધાર્યા હતા.

● સં. ૧૮૫૯માં કાલવાણીમાં સમેયો કરી આખા ગામમાં પદ્ધાર્યા હતા. શ્રીજમહારાજે સંતો-ભક્તિ સહિત બે બે સ્વરૂપો ધારણ કરી ઓળાત તટે છ માસ સુધી મહાવિષ્ણુયાગ કર્યો હતો.

● સં. ૧૮૬૦માં શ્રીજમહારાજ જૂનાગઢ, વંથલી, મેધપુર થઈ આખા પદ્ધાર્યા હતા.

● સં. ૧૮૬૦માં ભગવાન શ્રીહરિ કાલવાણીમાં ભીમ એકાદશીનો સમેયો કરી માંગરોળ, લોજ, પંચાળ થઈને પુનઃ આખા પદ્ધાર્યા હતા.

● સં. ૧૮૬૩માં શ્રીજમહારાજ ધોરાજમાં કૂલદોલનો ઉત્સવ કરી, જૂનાગઢમાં સાત દિવસ રોકાણ દરમ્યાન દામોદરકુડ, રેવતીકુડ, હાટકેશ્વર મહાદેવ, નરસિંહ મહેતાનો ચોરો આ બધા તીર્થોને પાવન કરી વંથલી, મેધપુર અને નાવડા થઈ આખા ગામમાં પદ્ધાર્યા હતા.

● સં. ૧૮૬૭માં ભગવાન શ્રીહરિ કંડોરણામાં બ્રાહ્મણોની ચોરાશી કરી - ધોરાજ, ભાડેર, પીપલાણા થઈ આખા પદ્ધાર્યા હતા. અહીં નારાયણ દેવના ઘેર રાની રોકાઈને અગતરાઈ જન્માષ્ટમી ઉત્સવ ઉજવવા માટે પદ્ધાર્યા હતા.

● સં. ૧૮૬૮માં ઓગણોતેરા હુષ્કાળનો ગૌડલ, ઉપલેટા, અદૈયા, મોડા, ભાડરા વગેરે સોરંગ પ્રદેશના ગામોમાં સંદેશો આપતા આપતા આખા પદ્ધાર્યા હતા.

● સં. ૧૮૮૬માં શ્રીજમહારાજ સ્વધામ સિધાવ્યા પદી દિવ્યસ્વરૂપે નારાયણ દેવના ઘેરે પથારી લાડુબાના હાથનો થાળ જમ્યા હતા.

આખામાં પ્રસાદિના સ્થાનો

● પ્રાસાદિક શ્રી સ્વામિનારાયણ હરિમંહિર

● પ.ભ. શ્રી ગંગાધર વિપ્રનું ઘર

● પ.ભ. શ્રી નારાયણજી દવેનું ઘર

● ખીસકોલી સમાધિ સ્થાન

● પ્રાસાદિક શિવલીંગ તથા પીપળો

● પ્રાસાદિક મિવેણી સંગમ

● લાડુબાઈનો ઓરડો

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંહિર, મુ.આખા, તા. વંથલી, જી. જૂનાગઢ. મો.૮૮૭૭૫૨૨૫૧૧ (બીપીનભાઈ ગૌરીશંકરભાઈ મહેતા)

મંદિર પરિસરમાં છત્રી

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર

પ્રાસાદિક લક્ષ્મીવાડી

માણાવદર

જૂનાગઢથી ઉદ્કિલોમીટરના અંતરે આવેલા આ માણાવદર શહેરમાં ભગવાન શ્રીહરિએ અનેક હિત્ય લીલાચરિત્રો કર્યા છે. આ શહેરની એક-એક ગલી શ્રીજીમહારાજના ચરણરજી અંકિત થઈ છે. શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન, શિક્ષાપત્રી, નિષ્કુળાનંદ કાવ્ય, શ્રી હરિલીલામૃત, ભક્ત ચિંતામણી, શ્રીહરિચિત્રામૃતસાગર, શ્રીહરિ ચિત્રન ચિંતામણી, શ્રીહરિલીલા કલ્પતરુ વગેરે સંપ્રદાયના ગ્રંથોમાં માણાવદર અને આ ગામના મહામુક્તરાજ શ્રી મયારામ ભણું તેમજ અન્ય ભક્તજનોનો મહિમાપૂર્વક ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

આ માણાવદરના મયારામ ભણું શ્રીજીમહારાજે પ્રભાયર્થ, નિર્માનીપણું, સત્સંગનું અતિ દંદ મમત્વ, સેવા અને સૌ કોઈને ઉચ્ચ સ્થિતિએ પહોંચાડવાની સતત કાળજી આવા અનેક શુભ ગુણો અને ધ્યાન-ભજન પરાયણ ઘણી ઉચ્ચ સ્થિતિ એ બધું જીવનભર એકસરખું એમના વિશે જોઈને સમગ્ર ગૃહસ્થ સત્સંગીઓના એક પ્રતિનિધિ તરીકે શિક્ષાપત્રીમાં મયારામ ભણું મુખ્ય નામ લખ્યું છે : 'ગૃહસ્થાશ્રમ મયારામ ભડુદ્યા યે મદાશ્રયા : '

આ માણાવદર ગામમાં જ કે જેમણે 'તારી મૂર્તિ લાગે છે મને પ્યારી, શ્રી ઘનશ્યામ હરિ...' જેવા ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિના અનેક પદો રચી સંપ્રદાયને અમૂલ્ય હજારો કીર્તનપદોની ભેટ આપી છે તેવા સ.ગુ. શ્રી મંજુકેશાનંદ સ્વામીનો જન્મ થયો હતો. તેઓ માતાના ઉપદેશથી શ્રીજીમહારાજની પાસે દીક્ષા લઈને સાધુ થયા હતા. દીક્ષા પણી શ્રીજીમહારાજની આજાથી તેઓએ સ.ગુ. શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામીની પાસે રહીને સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કર્યો હતો. ગુજરાતી ભાષામાં નિપુણ હોવાથી સાથે સંસ્કૃત ભાષાના પણ મહાવિદ્વાન હતા. સ્વામીએ આઠ અંથોની રચના કરી છે. તેમાં 'નંદનામણા' નામના ગ્રંથમાં તેઓની સાહિત્ય અને કાવ્યત્વની શ્રેષ્ઠતાના દર્શન થાય છે. આ ગ્રંથમાં તેઓએ ભગવાન શ્રીહરિના પરમહંસ સંતોની નામાવલીને સુંદર રીતે ગુંથી છે. સ્વામીની કાવ્ય પ્રતિભાથી પ્રસંગ થઈને શ્રીજીમહારાજ તેઓને કેટલીયવાર પુષ્પહાર અને પ્રસાદીની વસ્તુઓ આપતા હતા. સ્વામીના કીર્તનપદોમાં હુંખી જનોના હુંખ અને સંવેદનાઓને ઓછી કરી ધીરજ આપવાની અપૂર્વ શક્તિ હતી.

માણાવદરમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- પ. ભ. શ્રી મયારામ ભણું પ્રાસાદિક ઘર (બાઈઓનું હરિમંદિર)
- શિખરબદ્ધ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર
- મંદિર પરિસરમાં છત્રી (અક્ષરાઓરડી)
- ગામમાં પ્રાસાદિક વસ્તુઓ
- પ્રાસાદિક નવાબનો મહેલ
- પ્રાસાદિક લક્ષ્મીવાડી
- પ્રાસાદિક ભણવાડી
- પ્રાસાદિક કારવતી નદી

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, માણાવદર, જી. જૂનાગઢ. ફો.નં. ૦૨૮૭૪ - ૨૨૧૭૬૭

સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

સ.ગુ. શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામી
દીક્ષાસ્થાન સ્મૃતિ છત્રી

પ્રસાદીનું આંબલીનું વૃક્ષ

પ.ભ. મૂળજી લોહાણા
સ્મૃતિ છત્રી

મેધપુર

આ મેધપુર ગામમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ અને રામાનંદ સ્વામી પધારી અનેક લીલાચરિત્રો કર્યા છે. અહીં રામાનંદ સ્વામીએ પ્રથમ સદાક્રત શરૂ કર્યું હતું. ભગવાન શ્રીહરિએ સંપ્રદાયના મહાન વિદ્વાન પંડિતવર્ય સદ્ગુરુ શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામીને આ ગામમાં દીક્ષા આપી હતી. અહીં સં. ૧૮૬૨ માં છ-છ મહિના સુધી શ્રીજમહારાજે ચોરાસી કરી ખ્રાસણોને જમાડ્યા હતા. તેમજ છ-છ મહિના સુધી સમાધિનું પ્રકરણ પણ ચલાવ્યું હતું. અને આ સમાધિ પ્રકરણ જોઈ મુક્તાનંદ સ્વામીએ આ જ ગામમાં ભગવાન શ્રીહરિને ઠપકો આપ્યો હતો. એક અભણ ખ્રાસણ વાલજી મહેતા પાસે વેદ બોલાવ્યા હતા. ભગવાન શ્રીહરિએ એક મુસ્લિમ ફીરને પોતાનો નિશ્ચય કરાવવા લાડકીબાઈના ભાઈ કરશનજી ભાઈ પાસે કુરાનના કલમા પઢાવ્યા હતા. આ ગામમાં પરમાણંદ તથા દામજી આ બે ખ્રાસણ બાળકોને શ્રીજમહારાજે જનોઈ આપી હતી.

આમ, આ મેધપુર ગામ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના ચરણક્રમલ પ્રસંગથી અતિ તીર્થત્વને પામી મહાપ્રસાદિભૂત તીર્થસ્થાન બની ગયું છે. આ ગામ જૂનાગઢથી માણાવદર માર્ગ જતા ૨૮ કિલોમીટરના અંતરે આવેલું છે.

મેધપુરમાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- પ.ભ. શ્રી નારાયણ સોનીનું પ્રાસાદિક ઘર
(શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર)
- સ.ગુ. શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામી દીક્ષાસ્થાન સ્મૃતિ છત્રી
- લાડકીબાઈનું પ્રાસાદિક ઘર
- પ્રાસાદિક વાવ
- પ્રસાદીનું આંબલીનું વૃક્ષ તથા ગંગાજળિયો કૂવો
- પ.ભ. મૂળજી લોહાણા સ્મૃતિ છત્રી

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મું. મેધપુર, તા. વંથલી, જી. જૂનાગઢ

શ્રી હીરાભાઈ દક્કરનું પ્રાસાદિક ઘર

પ્રસાદીનું આંબલીનું વૃક્ષ

પ્રસાદીનો રતવાનો પારો

મંદ્વાડ સ્થાન વરજાંગ જાળિયા

સૌરાષ્ટ્રના રાજકોટ જિલ્લામાં ઉપલેટાથી ૧૫ કિલોમીટર દૂર રાજકોટ-પોરબંદર હાઇવે ઉપર વરજાંગ જાળિયા ગામ આવેલું છે. ગામની બાજુમાં વેણુ નદી વહે છે. ગામની વસ્તી લગભગ પાંચ-છ હજારની હશે. ગામમાં મુખ્યત્વે આહીર, લોહાઢા અને પટેલો વગેરેની વસ્તી છે. વરજાંગ જાળિયા ગામ સંપ્રદાયની દિઝિએ ઘણું જ મહત્વનું તીર્થસ્થાન છે. કારણ કે, આ ગામને ઘણીવખત સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ મહાપ્રાભુએ તથા આચાર્ય પરંપરાના આચાર્યશ્રીઓ તથા અનેક બ્રહ્માનિષ નંદસંતોએ તથા અનેક મુક્તસમાન હરિભક્તોએ પોતાના ચરણોથી અંકિત કરીને પરમ તીર્થરૂપ બનાવ્યું છે.

અહીં ભગવાન શ્રીહરિએ એક મહિના સુધી મંદવાડ ગ્રહણ કરીને ભક્તજનોની પરીક્ષા કરી હતી. રતનબાઈના ઘરને વિષે નિવાસ કરી તેમનો થાળ જમ્બા છે. પીપળો હિંદોળો બાંધીને ભક્તોએ શ્રીજમહારાજને જુલાવેલા છે. સો બેઠે સાના કરેલું છે. દિવાળી, પ્રબોધિની આદિક ઉત્સવો ઉજવેલા છે. આવી અનેક લીલાઓ ભગવાન શ્રીહરિએ આ ગામમાં કરી છે. તેમની સ્મૃતિ તરીકે હાલ સાંગા બાબરિયાનું ઘર, આંબલીનું વૃક્ષ, હીરાભાઈ દક્કરનું ઘર, પથ્થરની શિલા, રતવાનો પારો વગેરે મોજૂદ છે.

આ ગામમાં શ્રીજમહારાજ અનેકવાર પધાર્યા, અનેક લીલાચરિયો કરી ભક્તજનોને અતિ સુખ આપ્યું છે. આવું આ મહાન પ્રસાદીભૂત તીર્થસ્થાન જાણીને સ.ગુ. શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ પોતાના શિષ્ય ધ્યાની સ્વામી કૃષ્ણસેવાદાસજીને મંદિર કરવાની આશા આપી હતી. તેઓએ સં. ૧૮૨ ઉની સાલમાં જાળિયામાં સ.ગુ. શ્રી રામાનંદ સ્વામીના વખતમાં જ્યાં સદાક્રત આપવાનો ઓરડો હતો ત્યાં અથાગ મહેનત કરીને હરિમંદિર બનાવીને શ્રીજમહારાજની ચિત્રપ્રતિમાની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી.

વરજાંગ જાળિયા પંચતીર્થનું પાવનકારી તીર્થસ્થાન હોવાથી વર્તમાન સમયે તે મંદિર જીર્ણ થતાં તે જ સ્થાને નવ્ય ભવ્ય ત્રણ શિખરનું મંદિર વડતાલ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. સનાતન ધ.ধ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્ડ્રમસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ. પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઅાચાર્ય લાલજી શ્રી નૃગ્રંભમસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડ આશીર્વાદ સહ આશાથી, પૂ. પુરાણી સ્વામી શ્રી શ્રીહરિદાસજીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે તથા સરધારનિવાસી પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યરવરૂપદાસજીના સાથ-સહકારથી આકાર લઈ રહેલ છે તો આ પવિત્ર તીર્થસ્થાનમાં અવશ્ય દર્શને આવી ધન્ય ભાગ્યશાળી બનશો.

આ વરજાંગ જાળિયા ગામ જૂનાગઢી દક્કરનું પ્રાસાદિક ઘર પહોંચી શકાય છે. હાલ અહીં પ.પૂ. ધ.ধ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આશાથી પૂ. પુરાણી શ્રીહરિદાસજી સ્વામી પોતાના સંતમંડળ સહિત નિવાસ કરીને દર્શનાર્થે પધારતા યાત્રિક હરિભક્તોની રહેવા-જમવા વગેરે સગવડો તેમજ સત્સંગ કથાવાતરનો લાભ આપી રહ્યા છે

વરજાંગ જાળિયામાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- પ.ભ. શ્રી હીરાભાઈ દક્કરનું પ્રાસાદિક ઘર
- પ.ભ. શ્રી સાંગા બાબરિયાનું પ્રાસાદિક ઘર
- પ્રાસાદિક વેણુ નદી
- પ્રસાદીનું આંબલીનું વૃક્ષ
- પ્રસાદીનો રતવાનો પારો (અલોકિક ચાર વસ્તુઓ)

॥ સરનામું ॥

નૂતન શિખરબધ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, મું. વરજાંગ જાળિયા, તા. ઉપલેટા, જી. રાજકોટ.

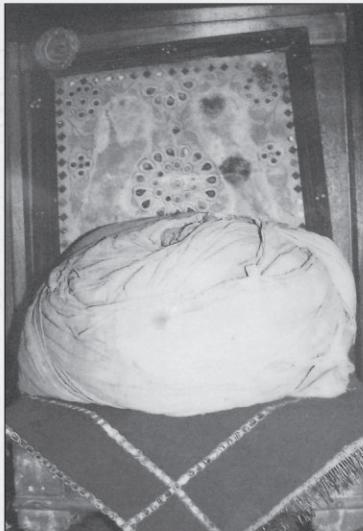
ફો.નં. ૦૨૮૨૬ - ૨૮૨૪૮૦, મો. ૮૮૭૯૬૬૯૧૮૯૬

સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

અભયસિંહ રાજનો દરમારગાટ

ભાડર નદી

સ્મૃતિ છન્દી

૪ જય શ્રી રવામિનાણાયણ ૪

ગુણીયલ ગાળોં ગામ

સૌરાષ્ટ્ર પ્રદેશના રાજકોટ જિલ્લામાં આ ગાડોંગ ગામ આવેલું છે. અહીં પ્રથમથી જાડેજા દરબાર પરમ ભક્તરાજ શ્રી જુણાભાઈને સારો સત્સંગ હતો. તેથી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પાંચસો પરમહંસો તથા હરિભક્તો સહિત ઘડીવાર અહીં પધાર્યા છે. દરબાર જુણાભાઈ સત્સંગની સર્વત્ર વૃદ્ધ થાય તેવા વિચારવાળા હતા. તેથી પોતાના યોગમાં આવનાર દરેકને તેઓ ધર્મ, જ્ઞાન, નીતિ અને સદાચાર તથા સત્સંગના મહિમાની વાતો હંમેશા કર્યા કરતા હતા. દરબાર જુણાભાઈના સુપુત્ર અભયસિંહજી તો એક આર્દ્ધ એકાંતિક ભક્તરાજ થઈ ગયા.

જુણાભાઈના ધેર જાણો અભયસિંહજીરુપે મુક્તનો જ અવતાર થયો હોય તેવી સૌને પ્રતીતિ થતી હતી. અભયસિંહજી એક પગે ઊભા રહીને ધ્યાન કરતા ત્યારે કોઈ મોટા સિદ્ધમુનીછે તેવું લાગતું. અને કથાશ્વરણ કરવામાં પડી તેઓ પૃથુરાજા સમાન હતા.

આવા મહામુક્ત અભયસિંહ રાજા અને બ્રહ્મચારી અધિત્યાનંદજ્ઞા સંવાટે પ.પૂ. ધ.ধુ. શ્રી આચાર્ય શ્રી વિહારીલાલજી મહારાજશ્રીએ ‘શ્રીહરિલીલામૃત’ નામના ગ્રંથની રચના કરી છે. આ ગ્રંથમાં ભગવાન શ્રીહરિએ સમૈયા-ઉત્સવો અને કથાવાર્તા પ્રસંગે પોતાના આશ્રિતજ્ઞનોને સોનેરી શિખામણના જે અમૂલ્ય વચનો કદ્યાં હતા એજ ઉપદેશાત્મક વચનોની વિવિધ છંદોમાં પંક્તિબધ્ય રચના પ.પૂ. ધ.ধુ. આચાર્ય શ્રી વિહારીલાલજી મહારાજશ્રીએ આ શ્રીહરિલીલામૃત ગ્રંથમાં મધુર ભાવવાહી, હદ્યને સ્પર્શી જાય તેવી સુંદર સર્વોત્કૃષ્ટ કરી છે.

- અભયસિંહ રાજનો દરબારગાઠ
  - પ્રાસાદિક ગોખ
  - પ્રાસાદિક ભાડર નદી તથા સ્મૃતિ છત્રી

॥ सरनामुँ ॥

શ્રી અભયસિંહજી બાપુનો દરબારગઢ, મુ. ગાણોદ, તા. ઉપલેટા, જી. રાજકોટ.

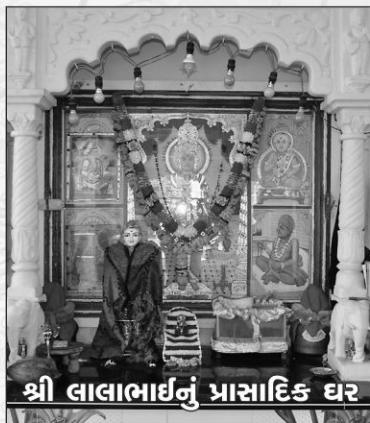
પ્રાસાદિક દરભારગાઠ

પ્રસાદીનું શ્રી સોમનાય મહાદેવ મંદિર

પ્રાસાદિક કૂવો

શ્રી લાલાભાઈનું પ્રાસાદિક ઘર

મલાઈબાઈનું પ્રાસાદિક ઘર

ઉપલેટા

‘નથુ આહીર બાઈ મલાઈ દિજ કાનો ક્ષત્રિ વેરોભાઈ, ભક્ત ખવાસ છે રૂપાબાઈ એહ આદિ ઉપલેટા માંદ.’
(શ્રી ભક્તચિંતામણી : ૧૨૩)

સૌરાષ્ટ્રના રાજકોટ જિલ્લામાં રાજકોટ શહેરથી ૧૦૬ કિલોમીટર દૂર ઉપલેટા શહેર આવેલું છે. આ નગરમાં શ્રી જીમહારાજ ધંશીવખત પધાર્યા હતા. અહીં આહીર ભક્તોનો મુખ્ય સત્સંગ હતો. આહીર ભક્ત નથુ બારૈયા, મલાઈબાઈ, ખવાસ રૂપાબાઈ, વિપ્ર કાનજી જોષી અને સુપ્રસિદ્ધ સમાધિનિષ્ઠ પટેલ લાલાભાઈ અને ક્ષત્રિય વેરોભાઈ, એ બધાની અનન્ય ભક્તિ ભાવનાથી મોટા નંદસંતો પણ હરવખત ઉપલેટા પધારતા હતા. આ ઉપલેટા શહેર જૂનાગઢથી ૪૮ કિલોમીટર દૂર આવેલું છે. જૂનાગઢથી ધોરાજી થઈને ઉપલેટા જઈ શકાય છે.

ઉપલેટામાં પ્રસાદિના સ્થાનો

- પ્રાસાદિક દરભારગાઠ
- પ.ભ. (શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર)
- પ્રસાદીનું શ્રી સોમનાય મહાદેવ મંદિર
- મલાઈબાઈનું પ્રાસાદિક ઘર
- પ્રાસાદિક કૂવો

॥ સરનામું ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - ઉપલેટા, જી. રાજકોટ.

યંત્રિન

સ્વામિનારાયણ

श्री स्वामिनारायण मंदिर

ધોરાજુ

‘ગાયા ધોરાજુ ધર્મકુમાર, સામા સત્સંગી આવ્યા અપાર.’ (શ્રીહરિલીલામૃત : ૬/૧૫)

જૂનાગઢથી ૨૫ કિલોમીટરના અંતરે આ ધોરાજી શહેર આવેલું છે. આ ધોરાજી શહેરમાં સદગુરુ શ્રી રામાનંદ સ્વામી અને ભગવાન શ્રીહિનિ અનેકવખત પદ્ધાર્યા છે. ગામમાં રામાનંદ સ્વામીનું સદાત્રત ચાલતું હતું. સં. ૧૮૫૮માં ચૈત્ર સુદ નવમીનો અને સં. ૧૮૬૫માં કૂલદોલનો મોટા ઉત્સવો ધામધૂમથી શ્રીજમહારાજે ઉજવ્યા હતા. અહીં અગ્રગણ્ય હરિભક્ત માવજી દવેના પુત્રોને રામાયણના કંડ આપી આશીર્વાદ આપ્યો હતો. તેમજ અહીંના કેશવજી દવેએ ભગવાન શ્રીહરિના હું વખત પગે ચાલીને દર્શન કર્યા હતા. આ પ્રાસાદિક દિવ્ય સ્થાનોમાં ભગવાન શ્રીહરિની દિવ્યતા સાક્ષાત્કાર આજે પણ થઈ રહ્યો છે. મંદિરમાં સંતો નિવાસ કરીને ઠાકોરજીની સેવા તથા હરિભક્તોને કથાવાર્તાનો લાભ આપી સત્સંગનું પોષણ કરી રહ્યા છે.

- શિખરનગર શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર તથા સ્મૃતિ છગ્ની
  - પ્રાસાદિક લાલવડ
  - પ્રાસાદિક શ્રી મુરલીમણોહર મંદિર (શ્રી ઢાકર મંદિર)
  - પ્રાસાદિક દરબારી ધર્મશાળા
  - પ્રાસાદિક દરબારગાઠ (મનવિલાસ)
  - પ્રાસાદિક રામાયણ ગ્રંથ

॥ सरनामुं ॥

श्री स्वामिनारायण मंदिर, धोरात, श. राजकोट. फो.नं. ०२८२४ - २२०४२२

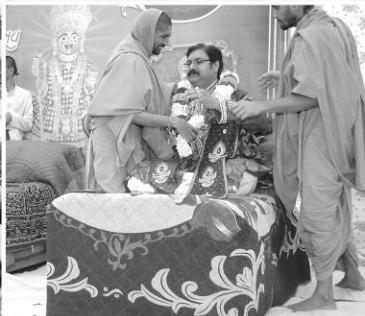

સત્તસંગ સમાચાર પત્રિકા

સ્વામી ધનશ્યામદાસજી તથા શા. સ્વામી સર્વમંગલદાસજી તથા સાહુ ધર્મવલ્લભદાસજી

જૂનાગઢ પ્રદેશના કોલડા (તા. કુંકવાવ) ગામને આંગણ નૂતન મંદિરનું ખાતમુહૂર્તવિધિ-ભૂમિપૂજન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સ્વામી (તા. ૧૮-૧૧-૧૩)

ગઢા પ્રદેશના વિરકી (તા. ગારીયાધાર) ગામને આંગણ નૂતન મંદિરનું ખાતમુહૂર્તવિધિ-ભૂમિપૂજન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સ્વામી (તા. ૨૦-૧૧-૧૩)

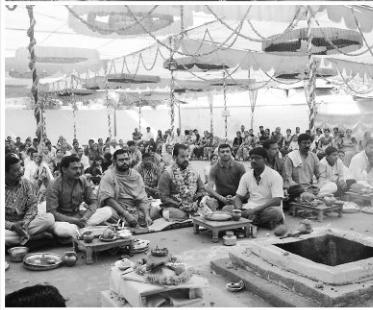

જૂનાગઢને આંગણો 'શ્રી સ્વામિનારાચણ દ્વારા ૭૩૦ કરોડ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૩'ના ગ્રીનસીટી ખાતે મહોત્સવ પરિસરમાં વિજય સ્થંભની સ્થાપના કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા સંતો-ભક્તો. (તા. ૨૦-૧૧-૨૦૧૦)

સ્વામિનારાચણ
યિંતન

ડીસેમ્બર - ૨૦૧૩ ૩૧

વડતાલ પ્રદેશના વરસદા ગામને આંગણો પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી યોજાયેલ
વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા કથાપારાયણ (તા. ૨૫-૧૧-૧૩)

ગઢા પ્રદેશના દાડમા (તા. લીલીયા) ગામને આંગણો પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ તથા સત્કંગ સભા (તા. ૧-૧૨-૧૩)

અમરેલી શહેરને આંગણો પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ તથા સત્કંગ સભા (તા. ૧-૧૨-૧૩)

ગઢા પ્રદેશના છાપરી (તા. મહુવા) ગામને આંગણો પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી તથા પૂ. એસ.પી. સ્વામીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે તૈયાર નૂતન મંદિરોમાં મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી (તા. ઉ થી ૭-૧૨-૧૩)

પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી ધર્મમાર્તડ, ધર્મકુલ યુડમણી વિદ્યમાન આચાર્ય શ્રી અનેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના દેશ-વિદેશમાં સુપ્રસિદ્ધ વક્તા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી નિત્યસ્વરૂપદાસજ્ઞના માર્ગદર્શન પ્રમાણે આયોજન

મહોત્સવો તથા કથાપારાયણોની તિથિ-તારીખ

ક્રમ	તારીખ	તિથિ	વિગત	મહોત્સવ કથા સ્થળ
૨.	૨૨-૧૨-૨૦૧૩ થી ૩૦-૧૨-૨૦૧૩	માગશર વદ - ૫ થી માગશર વદ - ૧૩	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ	'શ્રી સ્વા. ધામ' શ્રીન સીટીની સામે, બાયપાસ રોડ, જૂનાગઢ સંપર્ક :- મો. ૯૯૦૯૧૯૬૧૮૧
૩.	૩-૧-૨૦૧૪ થી ૮-૧-૨૦૧૪	પોષ સુદ - ૨/૩ થી પોષ સુદ - ૮	મંદિર દશાબ્દી મહોત્સવ	મુ. ઊત્તરાજ, તા. શિનોર, જી. વડોદરા સંપર્ક :- મો. ૯૮૨૫૧૩૪૧૦૮
૪.	૧૦-૧-૨૦૧૪ થી ૧૬-૧-૨૦૧૪	પોષ સુદ - ૧૦ થી પોષ સુદ - ૧૬	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ	મુ. વેરાવળ(શાપર), તા. જી. રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૮૪૦૮૧૩૮૧૧૧, ૯૯૯૮૦૨૪૫૨૧
૫.	૧૭-૧-૨૦૧૪ થી ૨૩-૧-૨૦૧૪	પોષ વદ - ૧ થી પોષ વદ - ૭	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ	મુ. વસર્ધ, તા. ડભોઈ, જી. વડોદરા સંપર્ક :- મો. ૯૮૨૫૧૩૪૧૦૮, ૯૫૮૬૮૫૬૭૭૭૭
૬.	૨-૩-૨૦૧૪ થી ૮-૩-૨૦૧૪	ફાગણ સુદ - ૧ થી ફાગણ સુદ - ૮	નૂતન મંદિર ખાતમુહૂર્ત મહોત્સવ	મુ. બગસરા, જી. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૧૨૮૬૮૯૫૦૫, ૮૧૨૮૬૮૯૫૦૨
૭.	૮-૩-૨૦૧૪ થી ૧૬-૩-૨૦૧૪	ફાગણ સુદ - ૮ થી ફાગણ સુદ - ૧૫	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ	શ્રીજમંદિર, સુરત સંપર્ક :- મો. ૮૧૨૮૬૮૯૫૧૩
૮.	૨૪-૩-૨૦૧૪ થી ૩૦-૩-૨૦૧૪	ફાગણ સુદ - ૮ થી ફાગણ સુદ - ૧૫	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ	મુ. રામોદ, તા. ગોડલ, તા. જી. રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૮૪૦૮૧૩૮૧૧૧, ૯૮૨૫૮૬૪૩૭૫
૯.	૨૩-૪-૨૦૧૪ થી ૨૯-૪-૨૦૧૪	ચૈત્ર વદ - ૮ થી ચૈત્ર વદ - ૩૦	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ	મુ. ઘનશયામનગર (આદસંગ), તા. સાવરકુંડલા, જી. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૯૮૨૫૦૪૭૫૧૨

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની પૂર્ણકૃપાથી તેમજ પ.પુ. સનાતન ધ.ধ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યમાન આચાર્ય શ્રી અનેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આશાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધારાના સંપૂર્ણ સાથ-સહકાર અને માર્ગદર્શન પ્રમાણે તૈયાર થયેલ વડતાલા, જૂનાગઢ, ગઠડા દેશના તાબાના નૂતન શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરોની મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ પ્રસંગે

પૂ.સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી તથા પૂ.સ્વામી શ્રી પૂર્ણસ્વરૂપદાસજીની કથાપારાયણોની તિથિ-તારીખ

ક્રમ	તારીખ	તિથિ	પ્રતિષ્ઠા	મહોત્સવ કથા સ્થળ
૧.	૧-૨-૨૦૧૪ થી ૫-૨-૨૦૧૪	મહા સુદ - ૨ થી મહા સુદ - ૬	મહા સુદ - ૬ તા. ૫-૨-૨૦૧૪	મુ. રાસ, તા. બોરસદ, ગુ. આણંદ સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૫૧૩૪૧૦૮, ૮૮૨૫૮૨૪૩૭૭
૨.	૩૦-૪-૨૦૧૪ થી ૨-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ સુદ - ૧ થી વૈશાખ સુદ - ૩	વૈશાખ સુદ - ૩ તા. ૨-૫-૨૦૧૪	મુ. ભાડુઈ, તા. ગુ. રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૭૬૦૦૫૮૫૦૫, ૮૬૧૮૧૬૦૧૦
૩.	૨-૫-૨૦૧૪ થી ૬-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ સુદ - ૩ થી વૈશાખ સુદ - ૭	વૈશાખ સુદ - ૩ તા. ૨-૫-૨૦૧૪	મુ. રાજ સમાચારાણા, તા. ગુ. રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૭૬૦૦૫૮૫૦૫, ૮૮૨૪૮૭૭૦૯૦
૪.	૭-૫-૨૦૧૪ થી ૧૧-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ સુદ - ૮ થી વૈશાખ સુદ - ૧૨	વૈશાખ સુદ - ૧૨ તા. ૧૧-૫-૨૦૧૪	મુ. જુવાપર, તા. ખાંબા, ગુ. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૧૪૦૮૪૪૦૫૦, ૮૮૭૪૪૪૫૨૮૫
૫.	૭-૫-૨૦૧૪ થી ૧૧-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ સુદ - ૮ થી વૈશાખ સુદ - ૧૨	વૈશાખ સુદ - ૧૨ તા. ૧૧-૫-૨૦૧૪	મુ. ચોરાલી-મોલી, તા. ઊના, ગુ. જૂનાગઢ સંપર્ક :- મો. ૮૮૦૮૬૦૧૫૨૮, ૭૫૬૭૦૮૭૪૩૬
૬.	૧૨-૫-૨૦૧૪ થી ૧૪-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ સુદ - ૧૩ થી વૈશાખ સુદ - ૧૫	વૈશાખ સુદ - ૧૩ તા. ૧૨-૫-૨૦૧૪	મુ. કાચચીયા, તા. ખાંબા, ગુ. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૮૦૮૬૬૨૦૪૮, ૮૮૦૮૭૭૩૫૬૧
૭.	૧૨-૫-૨૦૧૪ થી ૧૪-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ સુદ - ૧૩ થી વૈશાખ સુદ - ૧૫	વૈશાખ સુદ - ૧૩ તા. ૧૨-૫-૨૦૧૪	મુ. બાંબાચીયા, તા. મહુવા, ગુ. ભાવનગર સંપર્ક :- મો. ૮૮૧૩૪૬૧૦૫૩
૮.	૧૫-૫-૨૦૧૪ થી ૧૬-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ વદ - ૧ થી વૈશાખ વદ - ૫	વૈશાખ વદ - ૫ તા. ૧૬-૫-૨૦૧૪	મુ. શેલાણા, તા. સાવરકુંડલા, ગુ. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૪૪૪૭૮૩૦૩
૯.	૧૫-૫-૨૦૧૪ થી ૧૮-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ વદ - ૧ થી વૈશાખ વદ - ૫	વૈશાખ વદ - ૫ તા. ૧૮-૫-૨૦૧૪	મુ. કલ્યાણપર, તા. સાવરકુંડલા, ગુ. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૪૬૬૫૦૨૭
૧૦.	૧૮-૫-૨૦૧૪ થી ૨૩-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ વદ - ૫ થી વૈશાખ વદ - ૧૦	વૈશાખ વદ - ૧૦ તા. ૨૩-૫-૨૦૧૪	મુ. થાણાપીપળી, તા. કેશોદ, ગુ. જૂનાગઢ સંપર્ક :- મો. ૮૭૨૬૬૮૫૮૧૦
૧૧.	૧૮-૫-૨૦૧૪ થી ૨૩-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ વદ - ૫ થી વૈશાખ વદ - ૧૦	વૈશાખ વદ - ૧૦ તા. ૨૩-૫-૨૦૧૪	મુ. થાણાગાલોલ, તા. જેતપુર, ગુ. રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૮૦૮૮૨૪૩૧૪૧, ૮૮૨૫૧૩૫૨૫૦
૧૨.	૨૩-૫-૨૦૧૪ થી ૨૭-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ વદ - ૧૦ થી વૈશાખ વદ - ૧૪	વૈશાખ વદ - ૧૦ તા. ૨૩-૫-૨૦૧૪	મુ. અરજણસુખ, તા. વડીયા, ગુ. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૪૮૦૬૬૪૪, ૮૮૨૪૨૭૯૮૨૮૮
૧૩.	૨૩-૫-૨૦૧૪ થી ૨૭-૫-૨૦૧૪	વૈશાખ વદ - ૧૦ થી વૈશાખ વદ - ૧૪	વૈશાખ વદ - ૧૦ તા. ૨૩-૫-૨૦૧૪	મુ. પીપરલગ, તા. ગુ. અમરેલી સંપર્ક :- મો. ૮૮૨૪૮૮૬૪૧૨

દર મહિનાના પહેલા રવિવારે સરધારધામમાં યોજાતી

॥ અભયદાન સત્સંગ સભા ॥

:: તારીખ ::

૫-૧-૨૦૧૪

-:: સ્થળ ::-

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર, તા. ગુ. રાજકોટ.

ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧, મો. ૮૮૭૯૮૭૫૮૦૩

:: સમય ::

સવારે ૮ થી ૧

श्री स्वामिनारायण ७३० करोड महामंत्र महोत्सव - जूनागढ़ के उपलक्ष में

विश्व कीर्तिमान अपसर

७३० करोड से अधिक लेखनकार्य जपयज्ञ और
१०८ हिन्दुस्तानी शास्त्रीय रागों में
‘श्री स्वामिनारायण’ महामंत्र की प्रस्तुति

दिनांक :- २९-१२-२०१३, सं. २०७० मार्गशीर्ष कृष्ण - १३ (महामंत्र प्रागट्य दिन) समय :- रात ९ से १२ तक

यह ऐतिहासिक घटना है, दो सौ वर्ष पुरानी। जब पूर्ण पुरुषोत्तम भगवान श्री स्वामिनारायण महाप्रभु ने इस धरातल को पुनित करने एवं आश्रितजनों के आत्मंतिक कल्याण हेतु ‘श्री स्वामिनारायण’ महामंत्र का पादुर्भाव किया। वही श्री स्वामिनारायण महामंत्र का ७३० करोड से अधिक लेखनकार्य जपयज्ञ प.पू. सनातन ध.ध. १००८ श्री आचार्य श्री अजेन्द्रप्रसादजी महाराजश्री तथा प.पू. १०८ भाविआचार्य श्री नृगेन्द्रप्रसादजी महाराजश्री के शुभाशिष और आज्ञा से अनेकानेक हरिभक्तों के माध्यम से संपन्न हुआ। सर्वावतारी भगवान श्री स्वामिनारायण की असीम कृपा से ‘न भूतो...’ ऐसा ७३० करोड से अधिक महामंत्र का लेखनकार्य संप्रदाय के इतिहास में अग्रस्थान प्राप्त करता है।

आपको जानकर अधिक खुशी होगी कि - इस महामंत्र लेखनकार्य की सुवास इस सीमा तक फैली के ‘Golden book of World Record’ एवं ‘Limca Book of Record’ ने तारीफ करते हुए कहा कि - विश्व के इतिहास में भूतकाल और वर्तमानकाल में जो कोई भगवन्नाम का लेखनकार्य हो रहा हो तो वह श्री स्वामिनारायण महामंत्र का है। और उसमें भी यह ७३० करोड महामंत्र लेखनकार्य तो उस इतिहास में बेजोड़ और बेनमुन इतिहास रच रहा है और वर्ल्ड रेकोर्ड में ‘विश्व कीर्तिमान’ में स्थान प्राप्त करता है।

जब जूनागढ़ की पवित्र भूमि में ‘श्री स्वामिनारायण ७३० करोड महामंत्र महोत्सव’ दिनांक २२ से ३० डीसेम्बर २०१३ तक होगा। तब इस महोत्सव के अंतर्गत ‘Golden book of World Record’ एवं ‘Limca Book of Record’ के अग्रण्यश्रीओं की उपस्थिति में यह ‘७३० करोड से अधिक लेखनकार्य जपयज्ञ’ को विश्व कीर्तिमान प्राप्त होने जा रहा है। इस अवसर पर श्री स्वामिनारायण संप्रदायस्य वडताल गादी संस्थान के माध्यम से ‘Zee TV saregamapa l'il champ’ संप्रदाय के बालभक्त श्री स्वरित शुक्ले (इन्दौर) द्वारा १०८ हिन्दुस्तानी शास्त्रीय रागों में ‘श्री स्वामिनारायण’ महामंत्र की प्रस्तुति होगी। ऐसा प्रयोग संगीत क्षेत्र में आज तक नहि किया और इन प्रयोग को भी ‘Golden book of World Record’ एवं ‘Limca Book of Record’ प्रमाणित किया जायेंगा। इन ऐतिहासिक पलों के साक्षी बनकर आप भी अपने जीवन का मंगल करने अवश्य पथारे।

Limca
Book of Records

स्वामिनारायण

Yintan

by google.com

મહોત્સવ સ્થળ - જૂનાગઢી મુખ્ય શહેરોના કી.મી અંતરો

મુખ્ય - ૭૦ કી.મી.	જાડો - ૧૬૫ કી.મી.
વાપી - ૫૮ કી.મી.	મહુલા - ૧૦૦ કી.મી.
ચુરત - ૫૦૦ કી.મી.	સાવાનુકોણા - ૧૧૦ કી.મી.
વલેદરા - ૪૦૦ કી.મી.	અમદાવાદ - ૧૦૦ કી.મી.
ગોધરા - ૪૨૫ કી.મી.	બગરારા - ૬૫ કી.મી.
દાલોદ - ૫૦૦ કી.મી.	ઊના - ૧૩૦ કી.મી.
આંશંકા - ૩૩૦ કી.મી.	અમનગર - ૧૪૦ કી.મી.
નરિયાદ - ૩૩૫ કી.મી.	પોરંદર - ૧૦૫ કી.મી.
ખેડા - ૩૧૦ કી.મી.	સૌમનાય - ૬૦ કી.મી.
અમદાવાદ - ૩૨૦ કી.મી.	દાદરા - ૨૦૫ કી.મી.
મહેસાણા - ૩૫૦ કી.મી.	માંગરોણ - ૬૨ કી.મી.
પાલનપુર - ૪૨૫ કી.મી.	લાંબા - ૧૦ કી.મી.
રાખનપુર - ૩૮૦ કી.મી.	માણસાંગઠન - ૩૬ કી.મી.
સુરેનગર - ૨૨૦ કી.મી.	પીપાલાણા - ૩૨ કી.મી.
રાંકાટ - ૧૦૨ કી.મી.	પંચાણા - ૫૫ કી.મી.
ભુજ - ૩૩૫ કી.મી.	જનતુર - ૩૨ કી.મી.
ધંધુકા - ૨૧૦ કી.મી.	કદ્રાણી - ૨૫ કી.મી.
ભાવનગર - ૨૨૦ કી.મી.	ધોરણી - ૩૦ કી.મી.

૧. મહોત્સવ સ્થળ
૨. શ્રીન સીટી
૩. મુખ્ય શ્રી સ્વા. મંદિર
૪. ભવનાથ તપોટી
૫. ગિરનાર

શ્રી સ્વામિનારાચણ મહામંત્ર મહોત્સવમાં પદારનાર દર્શનાર્થીઓને ખાસ સૂચના

- મહોત્સવમાં પુરુષભક્તો અને શ્રીભક્તોની રહેવા-જમવાની વ્યવસ્થા સંપૂર્ણ રીતે જુદી જુદી રીતે જિલ્લાવાઇઝ કરવામાં આવી છે. જેની મહોત્સવમાં પદારનાર દરેક દર્શનાર્થીએ ખાસ નોંધ લેવી.
- તમો મહોત્સવમાં પદારો ત્યારે આભૂષણ આદિક જોખમી વસ્તુ-પદાર્થ સાથે ન લાવવી હિતાવહ છે. અને જો હોય તો તમારી જવાબદારીપૂર્વક અને સાવધાનીથી સાચવી મહોત્સવનો આનંદ માણો. તેમજ તમારો સામાન અન્ય વ્યક્તિને સોંપશો નહીં કે કોઈ અજાણી વ્યક્તિનો સામાન કે વસ્તુને સંભાળશો નહીં.
- તમારા બાળકો તમારી સાથે જ રહે એ ખાસ ધ્યાન રાખવું. તેમના બિસ્સામાં ઓળખાણની જરૂરી વિગતો લખેલી ચિહ્ની અચૂક રાખવી. જો વિભૂતા પરી જાય તો તરત પૂછપણ કાયલિયનો સંપર્ક કરવો.
- મહોત્સવના સ્વયંસેવકો તમને જે પ્રમાણે દોરવણી કરે તે પ્રમાણે જ ચાલવાનો આગ્રહ રાખશો તો આપનો સહૃદાય ગણાશે.
- શિયાળાની ઋતુ હોવાથી વાતાવરણને ધ્યાનમાં રાખી સામાન્ય ગરમયાંત્રો તેમજ ઓફાવ માટે પૂરતા સાધનો સાથે રાખવા.
- મહોત્સવમાં બસ, ટેક્સી અથવા પોતાનું ખાનગી વાહન લઈને પદારનાર હરિભક્તો માટે પાર્કિંગ વ્યવસ્થા મહોત્સવ સ્થળે રાખવામાં આવી છે. પરંતુ ટ્રોફિક ન થાય તે માટે સ્વયંસેવકો જે પ્રમાણે જ અનુસરવાનો આગ્રહ રાખવો. તેમજ તમારા વાહનો પાર્કિંગ સમિતિએ નિધારિત કરેલ જગ્યાએ જ તમારી જવાબદારીથી પાર્ક કરવા અને લોક કરવાં.
- મહોત્સવ દરમ્યાન નિજમંદિરમાં થતી આરતી તેમજ અન્ય દર્શન સમયે દરેક ભક્તજને પોતાના ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રીઉર્ણી પ્રસક્તતાર્થે; સ્વયં ભીડનું કારણ નહિં બનીને, ભાવપૂર્વક છિત્રાં ‘મારી પાછળ બીજા ભક્તો પણ દર્શનાર્થી આતુરતાથી લાઈનમાં ઊભા છે, તેમને પણ દર્શનનો લાભ મળે’ એવા પૂર્વ અનુસંધાન સાથે ત્વરિતપણે દર્શન કરીને મંદિરની બહાર નીકળવાનો તેમજ સ્વયંસેવકોની સૂચના પ્રમાણે જ વિનમ્ર વર્તન કરવાનો આગ્રહ રાખવો.

મહોત્સવના સોનેરી રૂડા અવસરો

મુખ્ય પર્ણિમા આલારણાથિ

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩,
માગશર વદ - ૫,
સવારે ૭.૪૫ કલાકે

● અંદાં ધૂળ પ્રારંભ ●
તા. ૨૨-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૫
સવારે ૮.૩૦ કલાકે

● યજ્ઞ પ્રારંભ ●
તા. ૨૬-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૮
સવારે ૮.૩૦ કલાકે

● કૂળોલોત્પાત ●
તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૧
બપોરે ૧૧.૦૦ કલાકે

● જળ/નગરયાપા ●
તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૨
બપોરે ૩.૩૦ કલાકે

● નિર્માંદિર ગાંધુકટ મહોત્સવ ●
તા. ૩૦-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૩
બપોરે ૧૨.૦૦ કલાકે

॥ પોચીયાં ॥

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૫, સવારે ૮.૦૦ કલાકે
શ્રી ત્વામિનારાયણ મુખ મંદિર, જીવાદર રોડેની નીકળી
મહોત્સવ સ્થળે (ઝાંગડા રોડ) જરૂરી.

● કથા પ્રારંભ ●
તા. ૨૨-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૫
સવારે ૮.૪૫ કલાકે

● કથા અંતર્ગત મહામંત્ર પ્રાગટ્ય ●
તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૮
બપોરે ૧૧.૩૦ કલાકે

● દિવ્ય શકોત્પાત ●
તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૧
બપોરે ૧૧.૩૦ કલાકે

● દોણો મહાયાપોક ●
તા. ૩૦-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૩
સવારે ૬.૦૦ કલાકે

● અંદાં ધૂળ પૂર્ણાંતું ●
તા. ૩૦-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૩
બપોરે ૧૨.૩૦ કલાકે

॥ મહોત્સવ પ્રારંભ ॥

તિપ્પ પ્રગટ્ય તથા દિવ્ય આશોરોં
તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૮, સવારે ૮.૦૦ કલાકે
બને મોટા પાણી વાલાં મહારાજાની તથા બને પ.પૂ. બાળાલાં મહારાજાની

● કથા પ્રારંભ ●
તા. ૨૩-૧-૨-૨૦૧૦ માગશર વદ - ૬
સાંજે ૫.૩૦ કલાકે

● સંત સંમેતન ●
તા. ૨૬-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૮
સાંજે ૫.૩૦ કલાકે

● દિવ્ય સંમેતન ●
તા. ૨૬-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૧
બપોરે ૧૧.૩૦ કલાકે

● મહોત્સવ પૂર્ણાંતું ●
તા. ૩૦-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૩
બપોરે ૧૧.૩૦ કલાકે

● કથા સમય ●
સવારે ૮.૩૦ થી ૧૨.૦૦
બપોરે ૩.૦૦ થી ૬.૦૦

● પદ્માંભોક મહોત્પાત ●
તા. ૨૫-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૮
બપોરે ૧૧.૦૦ કલાકે

● કથા અંતર્ગત ગાંધુકુ મહોત્પાત ●
તા. ૨૦-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૦
સાંજે ૫.૩૦ કલાકે

● ધર્માંગાર સંમેતન ●
તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ ૧૧
સાંજે ૫.૩૦ કલાકે

● યજ્ઞ પૂર્ણાંતું ●
તા. ૩૦-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૩
બપોરે ૧૨.૦૦ કલાકે

● સર્વોગ લિલાન કેમ ●
તા. ૨૭/૨૮/૨૯-૧-૨-૨૦૧૩, શુક્ર, શનિ, રવિ
સવારે ૬.૩૦ થી ૧૨.૩૦ સુધી

ફોરેની મહારાજ જયોત આગમન

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૮
સવારે ૬.૦૦ કલાકે
જયોત દ્વારા પણનો પ્રારંભ થયે

॥ રાત્રિ કાર્યક્રમઃ ॥

તમય : રાત્રે ૮ વી ૧૧

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩, રિચિવાર
શ્રી દ્વાર ઉત્ત્સવ મેંઝ - રાજકોટ
(સૌંકાંક : પ.મ., શ્રી ભાગ્યાંદુરાજ એન્સેલસા)

તા. ૨૩-૧-૨-૨૦૧૩, સોમવાર
સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ
(શ્રી લખ્મી-પાત્રાય દ્વારા યુક્ત મેંઝ)

તા. ૨૪-૧-૨-૨૦૧૩, મંગળવાર
નીર્બધામ જૂનાગઢ દર્શન
(વિદેશી વિભાગની તથા દેશીના)

તા. ૨૫-૧-૨-૨૦૧૩, બુધવાર
સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ
(શ્રી લખ્મી-પાત્રાય દ્વારા યુક્ત મેંઝ)

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩, ગુરુવાર
સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ
(શ્રી લખ્મી-પાત્રાય દ્વારા યુક્ત મેંઝ)

તા. ૨૦-૧-૨-૨૦૧૩, શુક્રવાર
શ્રી બીમુદાલાઈ ગઢવી
(બાંદીલાલાનાના)

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩, શનિવાર
શ્રી અનંતોલ ભારી,
સ્વરિત શુક્રવે, નિલાની ચેટ્રાજ
(કીનન અસરાના - જીતીની સાંસ્કૃતિક પ્રારંભ)

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩, શનિવાર
શ્રી અનંતોલ ભારી,
સ્વરિત શુક્રવે, નિલાની ચેટ્રાજ
(કીનન અસરાના - જીતીની સાંસ્કૃતિક પ્રારંભ)

॥ પાણુ લાલાજ મહારાજીના આમૃતવયનો ॥

દર્શાવી કથાના બને સર્વો દરભ્યાન પાણુ. લાલાજ મહારાજાનીના
આશીશાદીનાક અમૃતવયનોનો લાભ મળશે.

॥ શ્રી ત્વામિનારાયણ મહામંત્ર ઉદ્ઘોષણ દિન ૨૯માં વાર્ષી ઉજ્વાળી ॥

તા. ૨૮-૧-૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૧, બપોરે ૧૨.૦૦ કલાકે
પૂજા-અર્યાન અને પૂન-કીઠાનામંજુન ધામધૂમપૂર્વક કરવામાં આવશે.

સૂચના : મહોત્સવમાં પાણાનાર તમામ હદ્દિઓ (પુરુષ-લોભકો) માટે
જિલ્લાવાઈ ઉત્તરા, બોડનાલય તમબજ ઓદિશની વિવરસા કરવામાં આવે છે.

હાલાં લક્ષ્ય

ચેનલ પર

સવારે ૮-૩૦ થી ૧૨-૦૦ બપોરે ૩.૦૦ થી ૬-૦૦

Online : www.lakshaytv.com

Live@ www.junagadhmandir.org
www.swaminarayanadtalgadi.org

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ્ ॥

નેહ નિતરતું સોરઠ પ્રદેશનું નિમંત્રણ

પરાત્પરં પરબ્રહ્મ પૂર્ણબ્રહ્મ સનાતનમ् । સર્વાવતારિણ સ્વેચ્છ સ્વાશ્રિતજનતારકમ् ॥
ભક્તિધમાત્મનું નિત્ય સ્વામિનારાયણ પ્રભુમ् । વન્દનાં શ્રી સહજાનંદ વેદવદાગર્વાદિતમ् ॥

પ. ભ. શ્રી..... ગામ.....

સર્વોપરી, સર્વકારણના કારણ, અક્ષરાતીત પૂર્ણ પુરુષોત્તમભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે જેતપુરમાં ધર્મધુરાએ આરથ થયા બાદ ફરેણીમાં ગુરુવ્ય શ્રી રામાનંદ સ્વામીના ચૌદમા (સં. ૧૮૮૮ના માગશર વદ - ૧૧, તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૧)ની સભામાં સ્વમુખે 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' પદાકારી મહામંત્રનો ઉદ્ઘોષ કર્યો. ત્યારથી અવિરતપણે સંપ્રદાયમાં સર્વ આભાલવૃદ્ધ અનુયાયી નરનારીઓ આ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્રના નામનું ભજન સ્મરણ કરે છે.

સ્વયં શ્રીજમહારાજ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્રનો મહિમા સમજાવતાં વચ્ચનામૃતમાં કહે છે : "...ગમે તેવો પાપી હોય ને અંત સમે જે તેને 'સ્વામિનારાયણ' એવા નામનું ઉચ્ચારણ થાય, તો તે સર્વ પાપ થકી છુટીને ભલમહોલને વિષે નિવાસ કરે..." (વચ. પ્ર. પ્ર. : ૫૬)

"...જ્યારે એવા ભૂંડા ઘાટ થવા માંડે ત્યારે ધ્યાનને પક્કયું મુકીને જુબે કરીને ઉચ્ચારણે નિર્લજ્જ થઈને તાળી વજાઈને 'સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ' ભજન કરતું..." (વચ. લો. પ્ર. ૬)

આ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્રાધિ-વ્યાધિ-ઉપાધિની ધધકતી જવાળાઓ વચ્ચે અનેરી શીતળતા, શાંતિ, ધીરજ, સ્થિરતા અને પવિત્રતા બબે છે. સાધનાની કંટાળી કેરી ઉપર ડગમગ થતાં કંઈક ચરણોને આ મહામંત્રે સ્થિરતા-ધીરતા આપીને ધોય સુધી પહોંચાડ્યા છે. આ મહામંત્રનો દિવ્ય અનુભવ પૂર્વે હજારો હરિભક્તોએ કર્યો છે, વર્તમાનકાળે સેકડો હરિભક્તો કરી રહ્યા છે અને ભવિષ્યમાં પણ લાખો મુસુકુ જીવાત્માઓ કરતા રહેશે. આજથી ૨૧૨ વર્ષ પહેલા ઉચ્ચારેલા ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના આ દિવ્ય વરદાનરૂપી વચ્ચનો ગઈકાલે, આજે અને આવતીકાલે, હંમેશાને માટે સત્ય છે અને શાશ્વત છે.

આમ, સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે અસંખ્ય જીવાત્માઓના આત્મંતિક કલ્યાણ અર્થે આ મહામંત્ર પ્રગટ કર્યો ત્યારથી લઈને આચાર્ય પરંપરા અને નંદસંત પરંપરાએ પણ ગામેગામ-દેશ-વિદેશ સત્સંગ વિચરણ કરીને 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્ર નામપાંડક પાંડક ગુંજે એવી ભાવનાથી ઉત્તોતર આજ દિન સુધી ભગવાન શ્રીહરિના 'સર્વજીવહિતવહ' સૂત્રને વહેતું રાખ્યું છે.

આજ કલ્યાણકારી કાર્યને સાર્થક કરવા અને આ મહામંત્રની દિવ્યતા વધુને વધુ પ્રસરે, સંપ્રદાય એકત્રમાના ભાવથી ભગવાન શ્રીહરિના એક છત સાંનિધ્યમાં રહે તેમજ શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્રનો મહિમાથી જાપ જપી અનેક જીવોનું આંત્યતિક કલ્યાણને પામી શકે તેવા શુભ હેતુથી ભગવાન શ્રીહરિએ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્રની ઉદ્ઘોષણા કરી તેના ૨૧૨માં વર્ષમાં પ.પ્ર. આચાર્ય મહારાજશ્રીએ ૭૩૦ કરોડ મહામંત્રનું સોરઠવાસી ભક્તોના માધ્યમથી વિશ્વશાંતિ અને ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસત્તાર્થે આંતરરાષ્ટ્રીયસત્તરે સંપ્રદાયના સર્વ સત્સંગીઓ પાસે લેખનકાર્ય કરાવવું તેવો સંકલ્પ કર્યો. અને તેના પુરુષોત્તમપણાનો નિશ્ચય કરાવ્યો છે એવા સોરઠ પ્રદેશના કેન્દ્રુપે શ્રી જૂનાગટધામમાં સર્વાવતારી મહાપ્રભુ શ્રીહરિએ શ્રી રાધારમણ દેવ, શ્રી રણાંદો-નિકમરાયજુ તેમજ શ્રી સિદ્ધેશ્વર મહારૈવજુ આદિ દેવોને સ્વહસે પ્રસ્થાપિત કરીને જ્યાં પોતાની સર્વોપરિ ઉપાસના સમજાવી છે તેમજ શ્રી નીલકંદ વાર્ણીશ્રીના સોણે ચિંહો યુક્ત ચરણારવિંદથી અતિ પાવન થયેલા ગરવા ગિરનારની ગોદમાં આવેલા તથા કલ્યાણકારી-દિવ્ય અનેક લીલાઓના શુભ પ્રારંભ જે પ્રદેશમાંથી કર્યા છે એવા પવિત્ર સોરઠ ધરાનું સર્વોત્તમતીર્થામ શ્રી જૂનાગટધામમાં સોરઠ પ્રદેશના ધીંગાધિશી શ્રી રાધારમણ દેવ, ઉપાસ્ય ઈષ્ટદેવ શ્રી હરિકૃપા મહારાજાના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં સંપ્રદાયના સંવાહક વડતાલ પીઠાવિપતિ પ.પ્ર. સનાતન ધ.ધ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યમાન આચાર્ય શ્રી અનેન્દ્રપ્રસાદજુ મહારાજશ્રી તથા પ.પ્ર. ૧૦૮ શ્રી ભાવિદ્યાચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજુ મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આશાથી દ્વિતીય ચરણ આંતરરાષ્ટ્રીય 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' ૭૩૦ કરોડ મહામંત્ર મહોત્સવ' નું તા. ૨૨-૧૨-૨૦૧૩, માગશર વદ - ૫ થી તા. ૩૦-૧૨-૨૦૧૩ માગશર વદ - ૧૩ સુધી ભવ્યાતિ ભવ્ય ઉજવવાનું આયોજન થયું છે.

આ ભવ્ય મહામંત્ર મહોત્સવના ઉપલક્ષમાં સ.ગુ. શ્રી શતાનંદ સ્વામી વિરચિત સંપ્રદાયના મહાન સમ્રાટ ગ્રંથરાજ 'શ્રીમહ્ સત્તંગિજુવન નવાલ્પ પારાયણ'નું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. જેના વકતાપટે જૂનાગઢ મંદિરના ચેરમેન પૂ. શા. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી પ્રેમસ્વરપદાસજુ તથા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજુ - વડતાલ (હાલ - સરધાર) તથા પૂ. સ્વામી શ્રી વિવેકસ્વરપદાસજુ - વડતાલ (હાલ - બગસરા) બિરાજ ગીત-સંગીતના તરંગોના કલારવ સાથે કથાગંગાનું નિજ શૈલીમાં રસપાન કરાવી પ્રભુભક્તિમાં રસતરબોળ કરશે.

આ મંગલ પ્રસંગે સાંપડશે શ્રી ધર્મકુળનું દિવ્ય સાંનિધ્ય, ધામોધામથી પધારેલ બ્રહ્મનિષ સંતોનો સથવારો, દેશ-વિદેશથી પધારેલ પ્રેમીભક્તોથી છલકાશે માનવ મહેરામણ, ભગવાન શ્રીહરિના કથામૃતના બ્રહ્મ પદધંદાઓથી સભામંડપ ગુંજુ ઉઠશે, જ્યાંનાદથી આકાશ ગૂજશે, આપના આગમન અને સહકારથી આ અક્ષરધામનું દિવ્ય આનંદમય વાતાવરણ જીવનમાં અનેરો ઉત્સાહભરી દેશે.

આવા વાણીથી અવર્જનીય અવસરને નજરે નિહાળવા, શ્રવણે સાંભળવા, જિલ્બાથી પ્રભુપ્રસાદનો આસવાદ લેવા અને તન-મન અને આત્માને શ્રીહરિના પ્રત્યશ્રપણાના રોમાંશથી પુલકિત કરવા આભાલવૃદ્ધ સર્વ ભક્તજનોને તથા આપના ગ્રામજનોને જાહેરિવાર પધારવા અમો જ્ઞાહલયા નયને નિમંત્રણ પાઠવીએ છીએ.

લી. શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ ગાદીના વડતાલ, ગઢા, ધોલેરા તથા

જૂનાગઢ (સોરઠ) પ્રદેશોના સમસ્ત ધર્મકુળ આશ્રિત સંત્સંગ સમાજ વતી

શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ સમિતિના સ્નેહપૂર્વક જ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ

h = 3D 212111

三

મહોસુષ સ્થળ : 'શ્રી સ્વામેનારાયણ ધામ', ગ્રેનસ્ટેની સામે, બાવપાસ રોડ, જૂનાગઢ

શ્રી સ્વામનારાયણ મુખ્ય માદર
જ્યાદર રોડ, જૂનાગઢ (સોરથ પદેશ)

ज्वाहर रोड, जिला पाट (सोराठ प्रदेश)

TII. 30-92-2093

ପ୍ରକାଶକ

۲۱۶

ମୁଦ୍ରଣ

। लक्ष्मी-पारदेश्य हेव आदीना बुदनाल, गडेडा, पौलेसर, जूनागढ़ प्रदेशोंमा सेभस्टन धम्केन आप्तिन सत्येंग समाज वती

३३० कृष्ण महालक्ष्मी ॥ शुद्धि प्रसारित गणविनायकाम् ॥ वाचायन-नात सम्भवं ॥ सामृद्धिक विजया करुकेन्मा ॥ युग्मा भूतो श्रीराम ॥ शर्वो विश्व उक्त्वा ॥ भैरविन उक्त्वा ॥

ପ୍ରତିକାଳିକ ମହାଦେଶୀ ଦେଶ ଏବଂ ଗାଁନାମିକତା ପାଇଲାମୁଣ୍ଡର ପାଇଲାମୁଣ୍ଡର

ଶ୍ରୀ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଜୀବନପଥ

અનુભૂતિક વિશ્વાસ

THE BIBLE

ପ୍ରକାଶକ

ה'ה

पट्टवा
५. श्री. दो. ग. स्पानी श्री प्रेमस्वरूप राजे (देवरुपनश्ची) तथा ५. स. ग. स्पानी श्री लित्यस्वरूपदासम् तथा ५. ख्या.

dai hàn

WIKI3HEARTS

શ્રીમદ્ વિજુપત્ર
સત્યાંગ
કથા પારામા

વિધમાન ૫.૫. સાતામન ૫.૫. ૧૦૮ શ્રી આરામ શ્રી અનુભૂતિમાણુ મહારાજાના રૂપ આશીર્વાદ સહ આજાયી
જીવાચામને અંગે શ્રી રામારમણ દેવા હિં સાનિયામાં આતી બય